

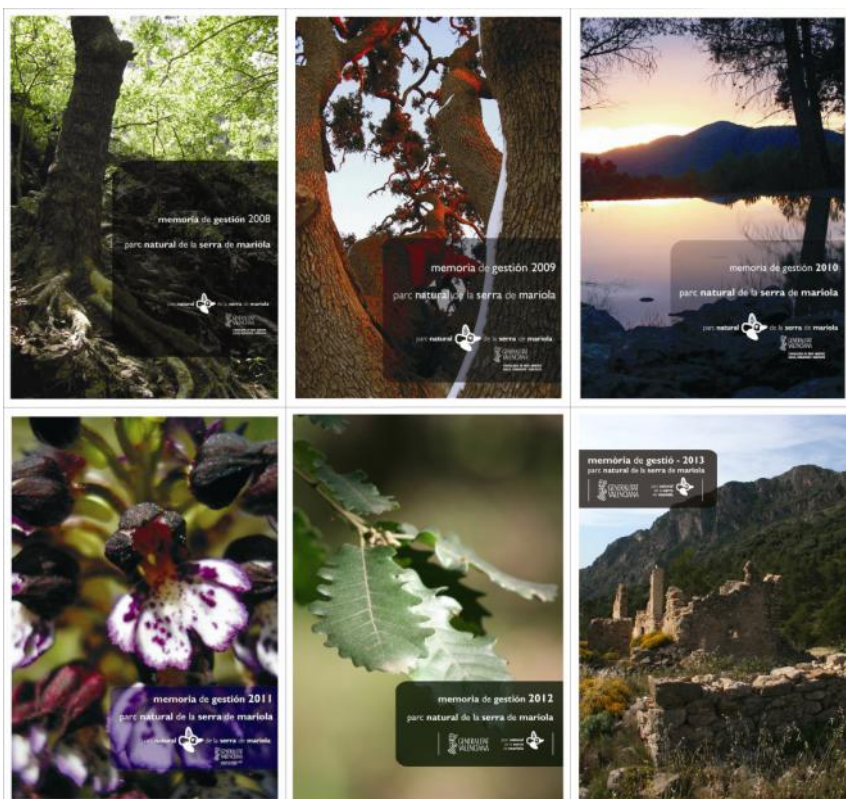
memòria de gestió - 2014
parc natural de la serra de mariola

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la serra
de mariola

Parc Natural de la Serra de Mariola

Centre d'Informació del Parc Natural de la Serra de Mariola
Mas d'Ull de Canals, CV-795 (Alcoi-Banyeres de M.) km 17

965566383, 965567613 (fax)
serra_mariola@gva.es
parquesnaturales.gva.es

Adreça postal:
Parc Natural de la Serra de Mariola
Oficina Comarcal de Medi Ambient d'Alcoi
Avda. Juan Gil-Albert, 54
03804 Alcoi

PRESENTACIÓ

Amb aquesta Memòria de gestió de 2014 es pretén resumir novament les tasques que s'han dut endavant envers la gestió d'un espai natural com el Parc Natural de la Serra de Mariola malgrat les circumstàncies dels últims anys.

Sempre és destaca la importància natural i paisatgística de la serra de Mariola, la qual cosa es demostra amb les xifres de visitants, que no resulten gens menyspreables malgrat la complexitat de la serra i l'elevada quantitat d'accessos. En aquest sentit s'ha donat una continuïtat a les iniciatives prèviament engegades quant als serveis de promoció i divulgació.

També s'ha pretés mantindre els serveis bàsics de gestió en comparança a anteriors anualitats, tant des del punt de vista de l'ús públic com d'altres matèries. S'ha continuat treballant en el manteniment de les àrees recreatives i de la resta d'equipaments públics, i encara que minvada s'ha mantingut la línia d'inversions per a projectes com la derivada del conveni amb l'Obra Social de La Caixa per a la realització de treballs forestals amb criteris integrals i de millora ambiental.

De nou es pot concloure que amb la disminució de recursos disponibles en l'administració i, per tant, amb el canvi i la reorganització realitzats, es treballa perquè el Parc Natural pugui donar un bon servei.

Parc Natural de la Serra de Mariola
Març-abril de 2015

ÍNDIX

1. Introducció	7
1.1. Figures de protecció (novetats i actualització)	9
1.2. Personal del Parc Natural	11
1.3. Junta Rectora	12
2. Objectius	13
3. Plans de vigilància i de prevenció d'incendis forestals	17
3.1. Mitjans de vigilància	19
3.2. Incendis forestals	22
3.3. Actuacions de prevenció	23
4. Gestió per a la conservació	25
4.1. Conservació de flora	27
4.2. Conservació de fauna	29
4.3. Conservació d'hàbitats	32
4.4. Conservació del patrimoni cultural i etnològic	35
4.5. Adquisició i millora del coneixement	36
4.6. Delimitacions i fitacions	37
5. Programa de manteniment	39
6. Planificació per a la integració en l'entorn social	45
6.1. Programa de promoció i d'interpretació del patrimoni i educació ambiental	47
6.2. Programa de comunicació i divulgació	53
6.3. Voluntariat ambiental i gestió participada	55
6.4. Planificació i gestió de l'ús públic	56
6.4.1. Equipaments i senyalització	56
6.4.2. Correcció d'impactes derivats de l'ús públic i seguretat del visitant	59
6.4.3. Programa de regulació d'activitats	59
6.4.4. Programa d'atenció al visitant	62
7. Programa de desenvolupament socioeconòmic	65
7.1. Marca Parcs Naturals	67
7.2. Ajudes i subvencions	67
7.3. Col·laboracions per al desenvolupament local	68
8. Direcció i organització general	69
9. Previsió econòmica	73

1. Introducció

I. Introducció

I.1. Figures de protecció (novetats i actualització)

En aquest apartat només es detalla aquella informació del capítol d'introducció de les anteriors memòries de gestió (darrera actualització a la MG 2012) que ha patit alguna modificació o les novetats que resulten ressenyables durant el 2014.

Xarxa Natura 2000

En el marc de la Directiva 92/43/CEE del Consell (UE), més coneguda com *directiva d'hàbitats*, i també de la *directiva d'aus* i en conseqüència de la legislació estatal i autonòmica referent a espais naturals i espècies i els seus hàbitats que són d'aplicació, a finals de 2014 es declara per Decret del Consell (GVA) la Zona Especial de Conservació (ZEC) de les Serres de Mariola i el Carrascar de la Font Roja a partir del Lloc d'Interès Comunitari (LIC) homònim (Decret 192/2014, de 14 de novembre), i alhora s'aproven les normes de gestió tant per a la ZEC (ES0000213) com per a la Zona d'Espècial Protecció per a les Aus (ZEPA) de les Serres de Mariola i de la Font Roja (ES0000474).

Altres: camins ramaders

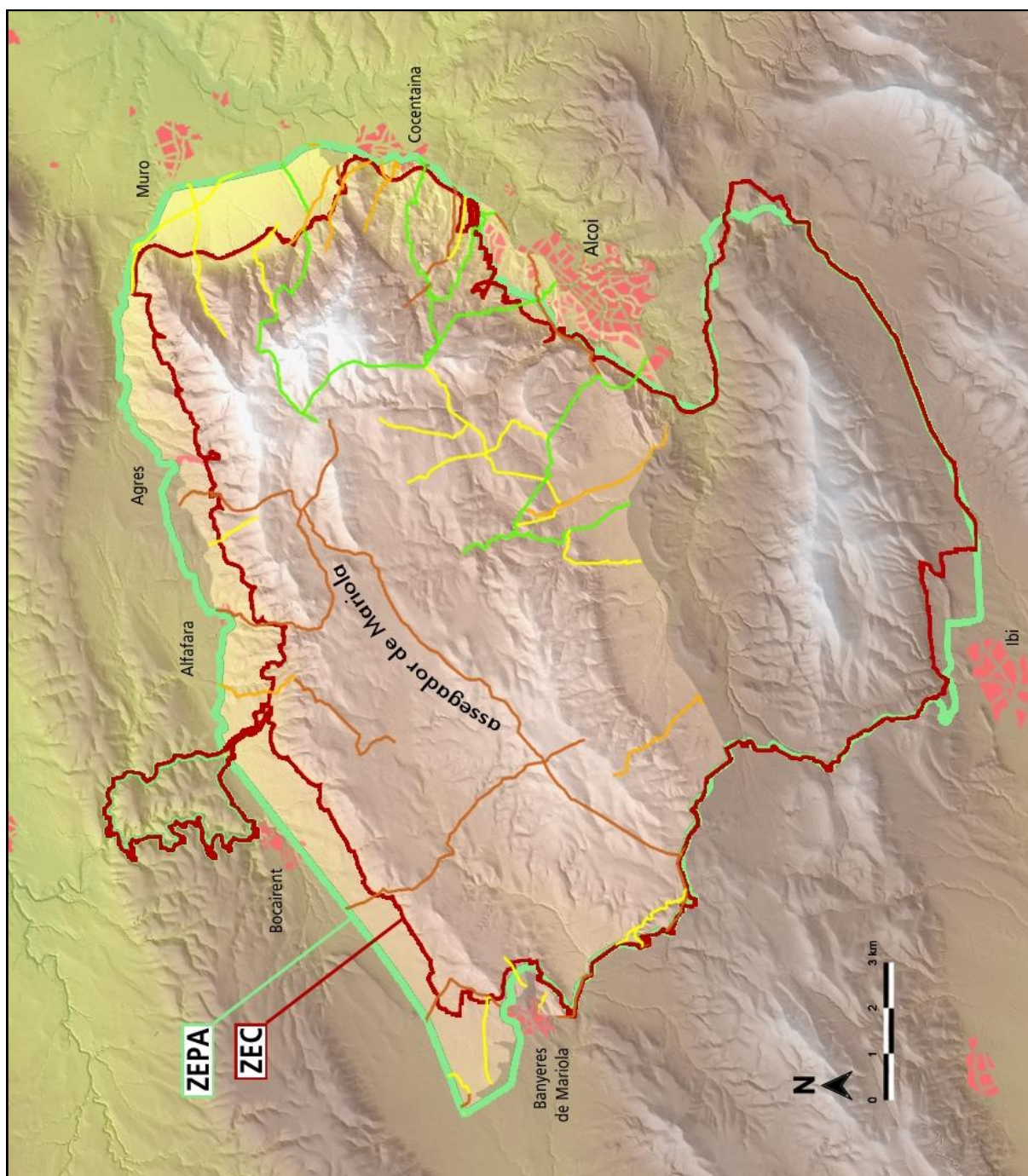
També a finals d'any es publica l'aprovació d'amollonaments parcials d'assegadors ja delimitats i es dóna continuïtat a la intenció d'obtenir poc a poc la delimitació i la fitació de la xarxa de camins ramaders del PN. Aquest punt es detallarà a l'apartat corresponent del punt 4 de gestió *per a la conservació*.

I. Introducció

Al següent mapa es representa l'àmbit territorial de la Zona Especial de Conservació i la Zona d'Espècial Protecció per a les Aus esmentades, a més de la xarxa de camins ramaders de l'àmbit del PORN de la Serra de Mariola (cartografia només de caràcter informatiu).

I. Introducció

I.2. Personal del Parc Natural

Durant l'any 2014, el personal assignat al Parc Natural de la Serra de Mariola ha estat conformat de la següent manera:

Equip de promoció: des del mes d'abril, l'equip de dos treballadors com a tècnic i guia (abans anomenat equip tècnic o PITT, en 2013 a jornada parcial), passa a ser exclusivament de dos guies.

Equip de manteniment i conservació (d'ara en avant EMC): amb un capatàs i tres treballadors qualificats en actiu de manera discontinua (9 mesos), amb període d'atur de juliol a setembre.

Responsable de la dinamització del Parc Natural (d'ara en avant RD).

Tècnic superior de la DG del Medi Natural.

Tècnic mitjà interí assignat al PN del Servei de Gestió d'ENP.

A banda d'aquest personal propi, existeixen altres col·lectius adscrits a l'administració autonòmica que tenen el PN o part d'ell dins del seu àmbit d'actuació: agents mediambientals, unitats de vigilància, brigades rurals d'extinció, serveis de neteja, etc.

I. Introducció

I.3. Junta Rectora

La Junta Rectora és l'òrgan col·laborador i consultiu de la gestió del PN i ha de ser oïda per a l'adopció de decisions referents assumptes com els pressupostos, els instruments d'ordenació i planificació, l'emissió de determinats informes preceptius sobre projectes o altres que siguin sol·licitats, realització de propostes i per a l'aprovació de la memòria anual de gestió.

El Pla Rector d'Ús i Gestió del Parc Natutal (Decret 79/2007) determina la necessitat de periodicitat mínima d'una reunió anual de caràcter ordinari.

En 2014 es va celebrar una reunió de caràcter ordinari el dijous **3 de juliol** a les 11.00 hores, al Centre d'Informació del PN, amb el següent ordre del dia:

1. Lectura i aprovació, si s'escau, de l'acta de la darrera sessió.
2. Presentació de la Memòria de gestió del Parc Natural de 2013.
3. Precs i preguntes.

D'aquesta reunió i quant a la composició de la Junta Rectora que ve definida al Decret de declaració del PN (Decret 3/2002), cal assenyalar la incorporació en qualitat de representants de propietaris de l'Associació de Propietaris de Terrenys de la Serra de Mariola, recentment constituïda i que ja havia sol·licitat anteriorment la seua representació com a membres. Igualment també es va recordar el proper torn per als representants amb caràcter rotatori bianual.

D'altra banda, en el context de la Junta Rectora, cal destacar també la visita de camp realitzada el dijous **24 de juliol** a la zona afectada per l'incendi de juliol de 2012, com a jornada informativa sobre els treballs postincendi autoritzats i que va ser proposada a l'anterior reunió de la Junta Rectora.

MEDIO AMBIENTE

Técnicos de conselleria visitan la zona incendiada de Serelles

Consideran que dos años después el ritmo de regeneración es bueno.

pagina66.com

2. Objectius

2. Objectius

Els criteris i els objectius de gestió que es persegueixen en un parc natural com el de la Serra de Mariola, on convergeixen destacats valors ecològics, patrimonials i paisatgístics, en un marc natural de muntanya molt antropitzat, no poden anar deslligats de la realitat sociocultural que els envolta. En la mateixa línia de l'anterior anualitat i amb els recursos actuals, es poden tornar a llistar els següents objectius:

- Potenciar la dinamització i el desenvolupament sostenible dels municipis de l'àmbit socioeconòmic del PN.
- Fomentar la posada en valor dels recursos naturals, culturals i paisatgístics del PN.
- Mantindre el servei del PN i els seus equipaments d'ús públic adequant-los a les necessitats tant per a la població local com per als visitants en general.
- Adequar la senyalització del PN a les necessitats informació sobre els equipaments d'UP, la interpretació dels valors de l'espai i la normativa bàsica que regula el PN.
- Regular l'afluència de visitants i fomentar actituds que afavorisquen la conservació.
- Corregir i minimitzar al màxim els impactes derivats de l'ús públic.
- Potenciar la sensibilització respecte a problemàtiques concretes de conservació i de compatibilitat d'usos, especialment entre la població local.
- Recolzar i col·laborar amb els plans, programes, projectes o els treballs d'investigació, conservació i millora de l'hàbitat... que es duguen a terme per part d'altres entitats.
- Mantindre les línies dels principals projectes a llarg termini iniciats en anteriors anualitats.
- Millorar la coordinació entre les diferents administracions i els col·lectius implicats en la gestió del parc Natural.
- Motivar i recolzar les iniciatives per a la realització d'activitats de divulgació i promoció pròpies i de tercers, assumint moltes d'elles com pròpies.
- Afavorir el desenvolupament de les iniciatives privades destinades a la gestió sostenible del territori, davall el concepte general de custòdia del territori i coresponsabilitat.

3. Plans de vigilància i de prevenció d'incendis forestals

3. Plans de vigilància i de prevenció d'incendis forestals

La Generalitat Valenciana disposa d'un pla de vigilància forestal que es revisa anualment i coordina els mitjans destinats a la detecció dels incendis forestals. El Servei de Prevenció d'Incendis és dependent de la Conselleria de Governació i Justícia, que posseeix les competències en matèria de prevenció a més d'extinció.

Quant a la prevenció cal assenyalar l'aprovació durant 2014 dels plans de prevenció d'incendis de la demarcació d'Alcoi i municipals de Cocentaina i d'Alcoi:

- Resolució de 31 de març de 2014, del conseller de Governació i Justícia, per la qual s'aprova el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Demarcació Forestal d'Alcoi.
- Resolució de 28 de novembre de 2014, del conseller de Governació i Justícia, per la qual s'aprova el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de Cocentaina.
- Resolució d'11 de desembre de 2014, del conseller de Governació i Justícia, per la qual s'aprova el pla de prevenció d'incendis forestals d'Alcoi.

3.1. Mitjans de vigilància

Observatoris forestals

Conformen la xarxa de **mitjans de vigilància fixos**. Estan situats en punts clau de màxima cobertura visual i les seues principals tasques són la detecció d'incendis i servir com enllaç de la xarxa de comunicacions. Els observatoris que tenen la serra de Mariola dins de la seua cobertura visual són tres: el del Menejador (Alcoi) al PN del Carrascar de la Font Roja, el del Reconco (Biar) i el del Teix (Agres) dins del propi PN [font: Sistema Integrat de Gestió d'Incendis Forestals - SIGIF]:

Calendari de cobertura	Observatori
8h. febrer. 11h. maig, juny i octubre. 19h. juliol, agost i setembre.	El Teix (gener i desembre tancat) El Reconco
9h. de l'1 de gener al 24 de març i del 16 d'octubre al 31 de desembre. 24h. del 25 de març al 15 d'octubre.	El Menejador

Paral·lelament els **mitjans de vigilància mòbils** tenen la funció de la prevenció mitjançant el control i la dissuasió de causes, i també la intervenció immediata. Existeixen diferents col·lectius dependents de diferents administracions o entitats:

3. Plans de vigilància i de prevenció d'incendis forestals

Unitats de vigilància

Les que actuen en alguna porció del PN són [font: SIGIF]:

- Unitats ordinàries: amb un operari, vehicle tot-terreny i material de comunicació i vigilància. Per la serra de Mariola hi actuen un total de 5 unitats, assignades per comarques a una àrea determinada.
- Unitats motoritzades: amb tres operaris amb un vehicle tot-terreny i dues motocicletes. Al PN hi actua una unitat d'aquest tipus.
- Unitats polivalents: amb operaris acompanyats per voluntaris, que es desplacen per equips amb vehicle tot-terreny i a peu. Al PN n'hi actuen tres unitats.
- Unitat helitransportada: amb un helicòpter amb tecnologia de transmissió, un pilot i un operador de càmera. Actua a tot el territori valencià.

Brigades rurals d'emergència

Són brigades d'extinció però també poden realitzar funcions de vigilància i prevenció durant els dies en què es declara nivell de preemergència davant del risc d'incendis (previfoc) 2 i 3. En el moment de redacció d'aquest document es desconeixen les dades d'efectius i període de treball en 2014.

Brigades de diputacions

Hi ha una brigada dependent de la Diputació de València destinada a Bocairent durant tot l'any que realitza principalment treballs de silvicultura preventiva, és a dir, lluita indirecta contra incendis: neteja i manteniment de faixes auxiliars, cunetes i camins, creació d'accessos, eliminació de restes vegetals..., però també de vigilància en els seus desplaçaments.

3. Plans de vigilància i de prevenció d'incendis forestals

Voluntariat de prevenció

El voluntariat ambiental engloba els diferents grups locals o comarcals que al llarg de la campanya col·laboren amb el Pla de Vigilància. Per a aquesta finalitat, ja fa anys l'administració autonòmica va encetar una línia d'ajudes [en aquest exercici: *Ordre 6/2014, de 9 de maig, de la Conselleria de Governació i Justícia*] dirigida a col·lectius i ens locals que es coordinen des de l'administració competent. La quantia de les ajudes destinades a aquest apartat han anat variant en les últimes temporades. Les entitats amb subvenció concedida per a l'exercici 2014 i les quanties són [Resolució de 25 d'agost de 2014, de la Conselleria de Governació i Justícia]:

- Ajuntament d'Alcoi: 5.590,43 €
- Centre Excursionista de Muro: 5.590,43 €
- Ajuntament d'Agres: 5.590,43 €
- Ajuntament de Banyeres de Mariola: 5.254,00 €
- Associació Defensora d'Herbívors Contra Incendis Forestals (ADHIF): 5.590,43 €
- Associació Contra Incendis Forestals Alcoi (ACIF Alcoi): 5.590,43 €
- Associació Contra Incendis Forestals La Vall d'Albaida (ACIF La Vall d'Albaida): 5.124,56 €

Cal destacar la col·laboració i la presència en el territori d'altres entitats i particulars que realitzen tasques de vigilància i prevenció, que no seran citades en aquest apartat amb la finalitat de no obviar-ne cap, al no disposar objectivament de la informació.

Forces i cossos de seguretat

Sobretot en cas d'alerta 3, com s'anomena habitualment, els diferents cossos de seguretat (Guàrdia Civil, Policia Autonòmica i Polícies Locals) poden assignar una part dels seus recursos humans a la realització de tasques de vigilància i control davant del risc d'incendi, per mitjà dels diferents protocols i reglaments establits entre l'administració general l'Estat i la resta.

A més, els **agents mediambientals**, adscrits a l'admin. autonòmica, treballen en torns repartits per comarques, i en cas d'alerta 3 tenen prioritzades les tasques relatives a vigilància i prevenció.

Equip de manteniment i conservació del PN

També col·labora en les tasques de vigilància i prevenció especialment en períodes d'alerta 3 i en festivitats destacades del calendari.

3. Plans de vigilància i de prevenció d'incendis forestals

3.2. Incendis forestals

A la següent taula es resumeixen els incendis registrats per la unitat tècnica de la Secció de Prevenció d'Incendis Forestals de la Conselleria de Governació i Justícia dins de l'àmbit del Parc Natural de la Serra de Mariola:

Data	Superfície (ha)	Causa	Paratge	TM
23 de febrer	4	negligència	Sant Cristòfol	Alcoi
21 d'abril	0,0025	altres	Font de la Coveta	Bocairent
11 de maig	0,5	negligència	Gormaig	Cocentaina
29 de juny	0,0001	desconeguda/invest.	Font de Barxell	Alcoi
24 de juliol	0,03	desconeguda/invest.	Teularet de Boronat	Alcoi
11 d'agost	0,65	llamp	El Serrat	Bocairent
11 d'agost	16,41	llamp	El Serrat, la Replana	Alcoi
10 de setembre	14,89	llamp	Mas de Mariola	Bocairent

Cal assenyalar que no s'inclouen els incendis que van afectar a terrenys no forestals (segons el PATFOR). Igualment, cas de considerar tota l'àrea d'influència socioeconòmica, el nombre d'incendis i la superfície afectada augmentaria també, ja que ha hagut també incendis registrats a la perifèria de la serra.

A la següent taula es realitza un resum per anys des del següent a la declaració del PN:

Any	Superfície (ha)	N. d'incendis	Any	Superfície (ha)	N. d'incendis
2003	0,2	1	2009	31,41	2
2004	0,2	5	2010	1,63	2
2005	3,8	8	2011	4,5	2
2006	3,8	8	2012	549,6	6
2007	0,9	5	2013	1,94	4
2008	0	0	2014	36,48	8

3. Plans de vigilància i de prevenció d'incendis forestals

3.3. Actuacions de prevenció

En el marc del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals (PPIF) del Parc Natural de la Serra Mariola, aprovat per Resolució de 22 de maig del 2006, del conseller, i que comprén tot l'àmbit territorial del PORN, en 2014 s'han desenvolupat els projectes o les actuacions que es detallen a continuació:

“Projecte de manteniment i millora de la capa de rodament en pistes forestals, execució i adequació de drenatges i neteja de marges per a la prevenció d'incendis forestals en el PN de la Serra de Mariola”

Projecte d'infraestructures de prevenció, concretament de millora de la xarxa viària, concebut en el context del PPIF. És necessari que existisca una xarxa viària forestal adequada atenent a criteris de transitabilitat amb cap altre punt de mira diferent de les necessitats de gestió i l'accés dels mitjans de prevenció i extinció d'incendis forestals.

El contingut d'aquest projecte es basa en la classificació per ordres de la xarxa viària del PN en el PPIF, que atén a criteris de fraccionament de territori i la superfície que engloben. Aquest projecte inclou actuacions dirigides principalment a la millora de les pistes de 2n ordre, i que repartides en trams o punts determinats d'un total d'onze pistes en funció de les necessitats i el pressupost, es resumeixen principalment i breu en:

- Tractament de la vegetació lateral: desbrossaments, poda o tallada de peus.
- Manteniment de la pista forestal: escarificat, anivellament, compactació.
- Triturat o aportació de material granular, estabilització o trams pavimentats.
- Millora de guals, construcció de murs de contenció.
- Construcció de drenatges i manteniment d'arquetes.

Les obres van ser iniciades al mes de setembre, i tindran la seua continuïtat durant els primers mesos de 2015, tot per part de l'administració promotora, la Conselleria de Governació i Justícia, DG de Prevenció, Extinció d'incendis i Emergències, Servei de Prevenció i Extinció.

Altres: També s'ha executat un altre projecte de tractament silvícola en al marc del PPIF al camí de la Boronà (Cocentaina), a instància dels particulars afectats per mitjà de Governació. Encara que realment és un projecte particular s'ha considerat ressenyable, pel seu volum, al present document. L'execució es va iniciar al mes de setembre.

3. Plans de vigilància i de prevenció d'incendis forestals

Manteniment d'infraestructures per part de l'EMC

El PN (EMC) ha continuat portant a terme la realització d'algunes actuacions en allò referent a la prevenció d'incendis forestals:

- Manteniment d'àrees recreatives en general, neteja de paellers o col·locació de cartells informatius.
Degut a la gran sequera que ja començava a fer-se evident durant l'hivern, a proposta de l'equip del PN i per Resolució de la Directora General de Medi Natural, els paellers disponibles a tot l'àmbit del PORN de la Serra de Mariola es ser clausurats des del mes de juny fins el 30 de setembre del mateix any, i aquesta decisió es va considerar com molt encertada. Els paellers van ser clausurats amb xarxa i es van col·locar cartells informatius.
- Desbrossament de faixes de seguretat, camins, assegadors, àrees recreatives i entorn del Centre d'informació.
La majoria dels tractaments de la vegetació com els desbrossaments en algunes vies de comunicació considerades prioritàries i en zones d'elevada afluència es realitzen anualment (p. ex. Santa Bàrbara de Bocairent, Font de Mariola, el Preventori, Centre d'informació...).
- Tasques de vigilància i labors de manteniment i informatives durant aquelles èpoques de l'any més problemàtiques i de màxima afluència de visitants com la Setmana Santa.

Per la seua banda, els agents mediambientals de les comarques del PN realitzen inspeccions periòdiques per a comprovar l'estat dels dipòsits, els camins i les àrees recreatives dins del pla de prevenció d'incendis de cada demarcació. Són també els AAMM els encarregats d'exercir el control en les cremes agrícoles i similars.

4. Gestió per a la conservació

4. Gestió per a la conservació

4.1. Conservació de flora

Banc clonal de teixos i hort llavorer de galer del mas de Galbis

Els objectius d'aquests projectes són mantindre el material genètic de les poblacions de teixos de la denominada zona *alcoiano-diànica* en un lloc amb baix risc de patir incendis, per a garantir la seua conservació *ex situ*, i promoure la producció de llavors de galer amb destinació a la producció de plançons per a la reforestació i la millora de les poblacions actuals.

En 2014 s'ha continuat amb el manteniment d'aquests dos projectes relacionats amb la conservació de flora, que es porten a terme al mas de Galbis (MUP titularitat de la GVA), amb la supervisió del Banc de Llavors del Centre per a la Investigació i Experimentació Forestal (CIEF) de la CITMA.

Control de flora exòtica invasora

En aquest capítol, s'ha continuat amb les actuacions de control centrades en *Ailanthus altissima* y *Robinia pseudoacacia* que ja van ser portades a terme a l'anterior anualitat a paratges com el barranc i el mas d'Ull de Canals (CI del PN) o algunes àrees recreatives i punts d'interés (Serelles, la Borrera, el Molí Mató), per part de les brigades del Servei de Vida Silvestre. Cal reincidir en què els protocols seguits per al control d'aquestes espècies estan en contínua revisió, per assaig i error, i que per a l'eradicació, les actuacions han de realitzar-se durant diverses temporades.

4. Gestió per a la conservació

Vivers de planta forestal

L'EMC puntualment arreplega llavors d'algunes espècies clau per a la producció de plançons en el viver de la Font Roja de la CITMA i gestionat pel propi personal del parc. Anualment es realitza una proposta de previsió per a la producció per a la següent temporada.

La destinació de la planta produïda és diversa, però principalment es destina a projectes propis p. ex. adequacions i restauracions de la coberta vegetal en àrees d'ús públic, i a la posada a disposició d'entitats locals, centres educatius, associacions o fins i tot particulars per a la realització d'activitats de tipus social (ex. dies de l'arbre, repoblacions populars i educació ambiental). També puntualment s'arrepleguen llavors per al Banc de Llavors del CIEF.

Projecte boix: En aquesta línia també cal destacar en 2014 l'arreplega d'esqueixos de boix (*Buxus sempervirens*) per a la producció de plançons al CIEF.

Encara que no es tracta d'una espècie catalogada, s'ha considerat interessant aquesta acció ja que al fet de què la població de Mariola es troba en desenvolupament i les escasses poblacions al centre i sud del territori valencià es troben molt disperses, cal afegir que el gran incendi de 2012 va quedar molt a prop d'afectar-la.

Buxus sempervirens

Esqueixos de boix

4. Gestió per a la conservació

4.2. Conservació de fauna

Projecte de reintroducció del cranc de riu autòcton (*Austropotamobuis pallipes*)

Com ja s'ha explicat en anteriors memòries, el PN assumeix aquest projecte, integrat en el pla de recuperació de l'espècie, com a propi i inicia ja en 2009 el seu projecte de reintroducció particular. Durant aquest 2014 s'ha repetit la prova de viabilitat al riu Vinalopó amb resultat positiu, que del seguiment dels darrers anys no s'ha obtingut bons resultats en aquest punt, i probablement l'elevada pressió de l'ús públic tinga molt a veure. S'ha realitzat noves soltes de reforç tant al Vinalopó com a la població de control –en total més de 200 juvenils procedents de la cria en captivitat repartits en dues jornades i en dues localitzacions–. Del seguiment posterior s'ha tornat a comprovar l'èxit de les accions a la població de control.

Projecte Canyet: de reintroducció del voltor comú (*Gyps fulvus*) a les comarques centrals valencianes

Ja és conegut l'èxit a tots els nivells d'aquest projecte dut a terme per l'Associació per a la Protecció dels Animals Salvatges (FAPAS-Alcoi). A continuació es resumeixen les actuacions i els resultats més destacats en 2014 [font: FAPAS-Alcoi i PN]:

4. Gestió per a la conservació

- Quant a la reproducció, cal destacar l'expansió de la colònia amb l'establiment de nous punts de reproducció a altres zones de Mariola i muntanyes dels voltants. Al 2014 han nascut 18 polls, altres parelles no completen totes les fases reproductives amb èxit. Com sempre, alguns polls van estar marcats al niu gràcies a la col·laboració d'escaladors federats de l'Alcoià i el Comtat.
- Anys enrere ja ha quedat demostrada la importància del marcatge. La majoria de voltors marcats solen ser joves immadurs en plena dispersió tardorena, enguany unes dues desenes. El marcatge alar implantat per FAPAS-Alcoi és ja una realitat a l'àmbit científic internacional.
- L'aspecte social és un compromís d'aquesta entitat. En aquesta línia i de manera conjunta amb el PN, s'organitza anualment una jornada de portes obertes, com es detallarà més endavant, també cal destacar la jornada tècnica de marcatge.
- El seguiment dels nous punts de reproducció i l'estudi de les dispersions demostren la consolidació i l'assoliment dels objectius amb la interacció amb altres poblacions de la Península. Cal destacar l'aparició a Senegal d'un exemplar nascut a Alcoi en 2011, informació obtinguda gràcies al marcatge i a la participació de l'entitat en sistemes de seguiment internacionals.
- El PN manté una coordinació activa amb FAPAS-Alcoi per a la gestió per a la conservació i de l'ús públic, i puntualment col·labora en el manteniment de la Reserva de Fauna del Canyet, de la qual és responsable aquesta entitat.

4. Gestió per a la conservació

Recuperació de fauna salvatge

A continuació es resumeixen els ingressos d'animals salvatges a centres de recuperació de fauna de la CITMA procedents dels set termes municipals de l'àmbit d'influència socioeconòmica del PN [font: Centres de recuperació]:

Mes	Espècie	TM	Causa	Mes	Espècie	TM	Causa
feb.	Turdus philomelos	Alcoi	tir	juliol	Falco tinnunculus	Alcoi	cries
	Gyps fulvus	Cocent.	electrocució		Apus apus	Alcoi	traumatisme
	Buteo buteo	Alcoi	electrocució		Fringilla coelebs	Alcoi	traumatisme
	Martes foina	Alcoi	atropellament		Apus apus	Alcoi	cries
	Vulpes vulpes	Alcoi	ofegament		Pipistrellus pipistrellus	Alcoi	troballa accidental
	Accipiter nisus	Muro	traumatisme		Turdus merula	Alcoi	traumatisme
	Vulpes vulpes	Alcoi	traumatisme		Apus pallidus	Alcoi	cries
	Meles meles	Banyeres	atropellament		Falco tinnunculus	Alcoi	cries
març	Vulpes vulpes	Alcoi	indeterminada	Trachemys scripta elegans	Alcoi	troballa accidental	
	Falco tinnunculus	Alcoi	indeterminada	Apus pallidus	Alcoi	cries	
	Bubo bubo	Alcoi	electrocució	Apus pallidus	Alcoi	cries	
abril	Ammotragus lervia	Alcoi	confinament	ago.	Apus pallidus	Alcoi	cries
	Apus apus	Alcoi	traumatisme		Trachemys scripta elegans	Alcoi	lliurament voluntari
	Circaetus gallicus	Cocent.	electrocució	set.	Trachemys scripta elegans	Alcoi	trampa
	Martes foina	Benyeres	atropellament		Trachemys scripta scripta	Alcoi	lliurament voluntari
	Strix aluco	Alcoi	cries		Sciurus vulgaris	Alcoi	infecció
maig	Strix aluco	Agres	troballa accidental	oct.	Bubo bubo	Alfafara	electrocució
	Strix aluco	Agres	cries		Vulpes vulpes	Alcoi	infecció
	Strix aluco	Cocent	electrocució	nov.	Accipiter nisus	Alcoi	tir
	Vulpes vulpes	Alcoi	indeterminada		Accipiter nisus	Banyeres	tir
	Trachemys scripta elegans	Alcoi	troballa accidental		Pseudemys concinna	Cocent	lliurament voluntari
	Graptemys pseudogeografica	Muro	lliurament voluntari	des.	Athene noctua	Alcoi	troballa en captivitat
	Motacilla alba	Alcoi	cries		Gyps fulvus	Alcoi	desnutrició
	Clamator glandarius	Alcoi	cries	Martes foina	Alcoi	traumatisme	
juny	Bubo bubo	Muro	electrocució				
	Vulpes vulpes	Alcoi	indeterminada				

4. Gestió per a la conservació

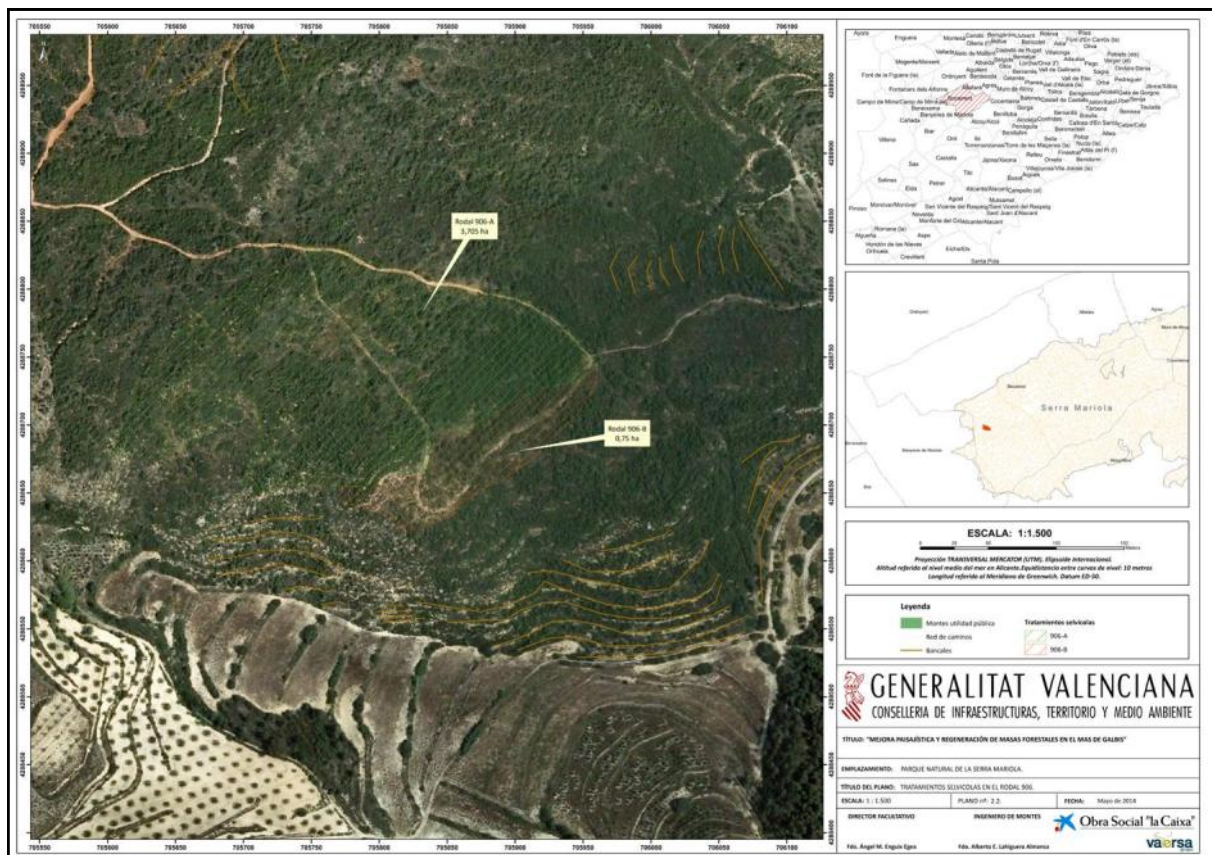

4.3. Conservació d'hàbitats

Ordenació integral

El projecte corresponent a 2014, amb el títol “Millora paisatgística i regeneració de masses forestals al mas de Galbis”, correspondria a la sisena anualitat de les actuacions en el marc del document tècnic de l'Ordenació Integral del Parc Natural, amb els objectius que s'ha vingut repetint a les successives memòries de gestió i, com les darreres anualitats, s'integra en el renovat per a 2014 Conveni de col·laboració entre la GVA, per mitjà de la CITMA i la Fundació “La Caixa” en matèria d'espais naturals protegits, on es determina la prioritat de la destinació pressupostària a l'ocupació de persones socialment desavantatjades en situació de risc d'exclusió social. Aquest fet determina també la realització de treballs manuals i l'elecció de rodals en funció de criteris com la titularitat pública o la contigüitat a rodals ja executats.

Les actuacions portades a terme, per tant, van ser una continuació de l'anterior anualitat i es van centrar principalment en l'ajuda a la regeneració mitjançant els tractaments silvícoles habituals. En total es va actuar en una superfície de prop de quatre hectàrees i mitja.

4. Gestió per a la conservació

Conservació d'hàbitats prioritaris

Les accions de conservació portades a terme per les anomenades brigades de biodiversitat es programen i es duen a terme a nivell provincial. Una part molt important de les tasques dutes a terme són les destinades al manteniment i la conservació de les microreserves de flora i les reserves fauna, però també en realitzen d'altres. Les actuacions en Mariola en 2014 es poden resumir en [font: Servei de Vida Silvestre]:

- Manteniment del sender botànic d'accés a la Teixera: cartelleria i desbrossaments
- Eliminació i tractament de flora exòtica invasora
- Treballs silvícoles a microreserves postincendi (ex. eliminació de fusta cremada i construcció de garberes contra l'erosió).
- Manteniment de les instal·lacions de la reserva de fauna del Canyet
- Col·locació de caixes per a quiròpters
- Construcció d'abeurador per a la fauna salvatge al dipòsit d'extinció de les caves, neteja i posada a punt d'elements 'salvafaua'.

4. Gestió per a la conservació

Sanitat forestal: control de plagues

Les dades que a continuació es resumeixen, corresponen a les prospeccions realitzades a muntanyes públiques i d'utilitat pública a la part corresponent a l'Alcoià i el Comtat:

- Processionària: les muntanyes es troben en grau 0, és a dir, lliures d'infestació —sense bosses o amb una presència molt baixa.
- Perforadors: s'ha determinat un nivell de *presència mitjana* tant a l'Ombria de Mariola (Agres) amb 10 peus de pi blanc morts per escoltids i 15 concretament per *Tomicus destruens*, com a Sant Cristòfol (Alcoi) amb 2 pins amb inicis d'afectació.
- Altres insectes: en general s'han citat diferents espècies en diverses muntanyes, però sempre amb nivell de *presència* i els danys puntuals causats per espècies considerades no perilloses.
- Malalties i fisiopaties: s'han citat també diversos tipus de danys a diverses muntanyes (inclòs el mas de Prats), alguns d'ells per agents abiòtics com la neu, i també per animals, i en general també el nivell de danys ha sigut baix (*presència*), només en el cas de l'entorn de la cava Gran els danys per agents abiòtics continuen determinant-se com de *presència mitjana*.
- Control de *Lymantria dispar*: es realitza a partir de la col·locació, en aquest cas al mas de Prats, de trampes amb feromones per a la captura de mascles i l'avaluació posterior de possibles danys futurs, que en aquest moment no són apreciables.

Text. [Font: Secció Forestal, direcció territorial d'Alacant]

Qualitat ambiental: anàlisi d'aigües

El Servei de Planificació de Recursos Hidràulics i Qualitat de les Aigües, competent en aquest assumpte, és dependent de la Conselleria de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua. D'algunes de les fonts naturals més destacades o conegudes, ubicades a punts d'interés o àrees d'UP, s'analitzen paràmetres microbiològics i químics, s'elabora un informe i els resultats es posen a disposició dels diferents ajuntaments.

4. Gestió per a la conservació

4.4. Conservació del patrimoni cultural i etnològic

“Restauració i museïtzació de la cava Gran d’Agres

Aquesta intervenció és un projecte promogut per la Diputació d’Alacant, titular de l’immoble des de finals de 2008.

Les obres, de recuperació d’elements constructius, rehabilitació del túnel i instal·lació de panells informatius, i amb les quals no es contempla la reconstrucció de la coberta pel volar icònic de la seua fesomia actual, i sí la preservació del teix de l’interior —tot açò segons la informació divulgada per la pròpia diputació—, es van iniciar al darrer trimestre de l’any i tindran una durada prevista de set mesos.

[Imatge: Diario Información]

Posada en valor del jaciment arqueològic del Cabeço de Mariola

Els investigadors de l’àrea d’Arqueologia de la Universitat d’Alacant, amb la col·laboració del Museu Arqueològic Municipal d’Alcoi, van iniciar a l’estiu de 2013 i fins a l’estiu 2015, la intervenció arqueològica a aquest important poblat d’època ibèrica [veure apartat sobre projectes d’investigació].

Ja es conegut que la serra de Mariola conté un enorme patrimoni cultural i des d’un primer moment el Parc Natural va assumir la col·laboració en aquest projecte per a la seua tramitació i l’execució, a partir del qual s’han realitzat algunes accions dirigides a la divulgació i la posada en valor d’aquest important element patrimonial [veure apartat sobre divulgació i promoció], per aquest motiu es considera ressenyable a aquest apartat.

[Imatge: Pàgina 66]

4. Gestió per a la conservació

4.5. Adquisició i millora del coneixement

Línies d'investigació externes

Alguns dels estudis portats a terme per altres entitats o equips, tenen una continuïtat en el temps i van renovant-se any rere any, com és el cas de les universitats més properes, amb els investigadors de les quals el PN col·labora en la mesura de les seues possibilitats. Per a 2014 es poden citar els següents **estudis** amb què s'ha col·laborat o de què es té constància:

- "L'*oppidum* ibèric del Cabeço de Mariola": intervenció arqueològica, Ignasi Grau i Mira, Departament de Prehistòria, Arqueologia, Història Antiga, Filologia Grega i Filologia Llatina de la Universitat d'Alacant
- "El poblamiento humano de los valles alcoyanos durante el Paleolítico medio": intervenció arqueològica a l'abric del Pastor i el Salt, Bertila Galván Santos, Departamento de Prehistoria, Arqueología, Antropología e Historia Antigua de la Universidad de La Laguna
- Inventari i distribució de la flora del PN de la Serra de Mariola: Lluís Serra Laliga, CITMA/SEBICOP/ ECFRN-UA
- Prospeccions micològiques: Antoni Conca i altres, autorització genèrica de la DG del Medi Natural per a la Societat Micològica Valenciana
- Mostreig d'invertebrats (libèl·lules): a la capçalera del Vinalopó, autorització genèrica de la DG del Medi Natural a l'Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva
- Estudi de paràmetres demogràfics en aus forestals: projecte d'investigació integrat en diferents projectes sobre aus insectívores de major àmbit, Eduardo J. Belda Pérez, Departament de Ciència Animal de l'EPS de Gandia (UPV)
- "Estudi de la hivernada del bardisser (*Prunella collaris*) en les muntanyes del nord d'Alacant": Grup Reiet d'Anellament
- Estudi sobre mamífers mitjançant fototrampeig, SIG de plantes aromàtiques i estudi sobre usos tradicionals de la serra: Antonio Belda Antolí, Departament d'Ecologia de la Universitat d'Alacant

Altres estudis anteriors en fase de laboratori i redacció:

- "Estudio del Medio Subterráneo Superficial (MSS) en el Levante español: hábitat de fauna relictiva y de especial relevancia para la conservación de especies estenoicas epiedáficas": Departamento de Zoología y Antropología Física de la Universidad de Alcalá

Altres no iniciats en fase de proposta:

- "El Aptiense del Prebético: Cambios ambientales, bióticos y factores de control": Departamento de Geología de la Universidad de Jaén

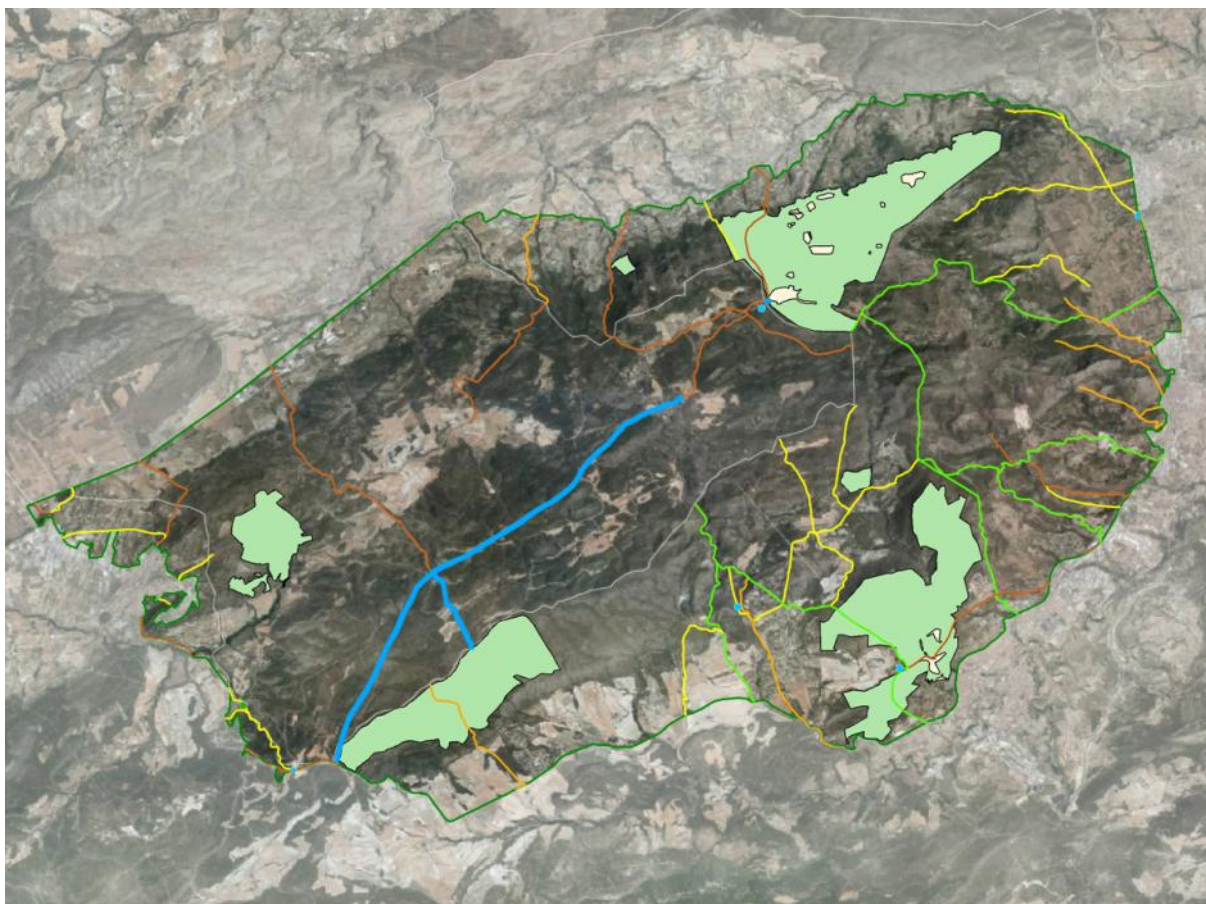
4. Gestió per a la conservació

4.6. Delimitacions i fitacions

Durant 2014 s'obri el període d'informació pública i es realitzen les reunions al CI del PN amb particulars per a l'inici dels amollonaments dels camins ramaders ja delimitats parcialment a 2013. Els respectius amollonaments parcials són aprovats mitjançant Resolucions d'11, 12 i 17 de novembre de la CITMA:

- “Assegador de Mariola”, al terme municipal de Bocairent, des de la CV-794 fins a la fita amb els termes municipals d'Alcoi i de Banyeres de Mariola.
- “Assegador de Mariola”, al terme municipal d'Agres, des de la fita amb el terme de Bocairent fins a la MUP de l'Ombria.
- “Assegador de la Font Freda”, al terme municipal de Bocairent, entre el brollador de la Font Freda i la fita amb el terme d'Alcoi.

*Assegadors i muntanyes d'utilitat pública en l'àmbit del PORN de la Serra de Mariola.
En blau, trams dels asseguradors esmentats.*

5. Programa de manteniment

5. Programa de manteniment

La riquesa dels recursos naturals i culturals, afegit a la gran oferta d'equipaments d'ús públic i a la gran quantitat d'usuaris inherents, a més dels factors ambientals i el pas del temps, són motius suficients per a la consecució de les diferents i variades tasques dutes a terme per l'equip de manteniment i conservació del PN (EMC).

La majoria de les actuacions realitzades per l'EMC formen part d'altres projectes ja inclosos en aquesta memòria. igualment, moltes de les feines es realitzen com a col·laboració o suport a ajuntaments i altres ens. Són actuacions específiques, no de dedicació exclusiva a un gran projecte i de tipologia molt diversa. Com a resum de 2014 es poden ressenyar les següents actuacions:

Tractaments de la vegetació

- Tala i poda d'arbres, trossejat i estellat de llenya i restes a les pistes forestals de la Font de Mariola, el Molí Mató i també del mas de Galbis. Retirades puntuals de peus morts a vies de comunicació o àrees d'UP (p. ex. xops del Preventori).
- Desbrossats de prevenció: centre Solroja (tanca i manteniment de jardins), AARR, CI del PN, i alguns camins i assegadors.
- Desbrossaments i preparació de repoblacions populars (Aj. d'Alcoi i Aj. d'Agres).
- Col·laboració amb el CIEF amb el manteniment del banc clonal de teix i l'hort de llavors de galer del mas de Galbis.
- Repàs de repoblació amb sistema *waterbox* i reg al mas de Llopis.

Adequació d'equipaments d'ús públic

- Desbrossaments i neteja d'àrees recreatives i zones d'interés: el Convent, assegador de Santa Bàrbera.
- Instal·lació o reparació de baranes i passamans a AARR i altres àrees d'UP, reparació d'escales: Font de Mariola, Font del Tarragó, el Convent, entorn del refugi Montcabrer (bassó).
- Neteja, arreplega de residus: Molí Mató, paellers del Preventori.
- Reparació d'elements dels equipaments d'AARR: Molí Mató, Preventori.
- Adequació i manteniment de les rutes del PN: desbrossaments, manteniment de senyals, reparació de baranes.
- Subministrament puntual de llenya a paellers: Preventori i Font de Mariola.
- Adequació i millora del GR-7 al tram afectat per l'incendi de 2012 entre Vilaplana, els Capellans i el Coll d'En Sabata.
- Precintat amb tanca de tots els paellers de la unitat de gestió durant l'època estival.

5. Programa de manteniment

Adequació i neteja d'infraestructures, instal·lacions i materials

- Retolació i restauració de diverses senyals de fusta: tancaments de pistes, equipaments d'UP, assegadors, fonts...
- Neteja de cunetes: MUP Ombria, MUP Sotarroni...
- Obrat de mollons de tancaments i reparació del preexistent: accessos a la capçalera del Vinalopó, accés als Capellans, accés al Somet.
- Manteniment de les infraestructures del mas de Galbis (ex. bassa).
- Eliminació d'elements constructius per motius seguretat: Fàbrica de Blanes.
- Col·locació d'algunes senyals de carreteres (Obra Social la Caixa).

Manteniment del Centre d'Informació

- Neteja i retirada de residus.
- Reparació d'humitats.
- Muntatge de mobiliari i preparació de sala per a diferents usos.

Conservació i millora de punts d'aigua

- Neteja de bassa, reparació de sèquia, col·locació de barana i cartell: Santa Bàrbera (Boc.).
- Recuperació de la font de la Malladeta.
- Neteja i millora de la zona afectada per incendi de vehicle a la capçalera del riu Vinalopó.

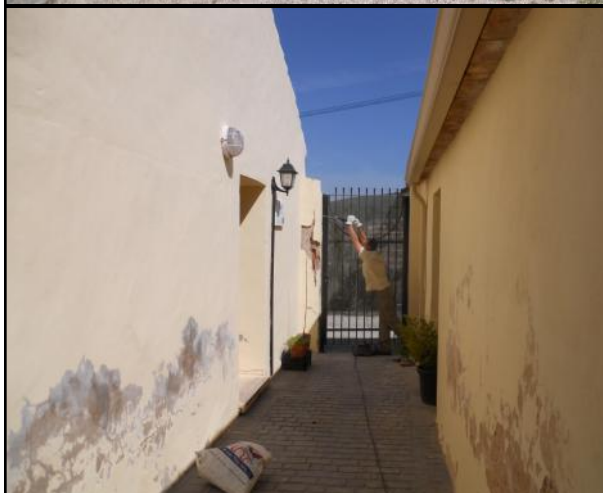
Actuacions de conservació de fauna

- Col·laboració amb FAPAS-Alcoi amb la neteja i el manteniment de la reserva de fauna del Canyet.
- Manteniment i reparació d'abeuradors: Galbis, Tros de Pota.

Altres

- Recolzament a activitats de promoció del Parc Natural: compra del nouer per a la Font de Mariola i preparació del clot (parc del mes), arreplega d'animals a centre de recuperació, muntatge i desmuntatge d'exposició itinerant.
- Neteja i posada a punt de maquinaria.
- Actuacions de manteniment per a altres ENP: PP Maigmó, PP Serpis i S. Benicadell, PN Font Roja, durant períodes d'atur dels diferents equips (ex. tancaments, desbrossaments, tractaments contra flora invasora).
- Tasques de vigilància a la unitat de gestió durant la Setmana Santa.
- Gestió del tancament de la pista de la MUP de l'Ombria.

5. Programa de manteniment

5. Programa de manteniment

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

6.1. Programa de promoció i d'interpretació del patrimoni i educació ambiental

En 2014, en l'apartat d'allò que s'ha vingut a referir com 'promoció', s'ha continuat amb un programa d'activitats obertes al públic de manera coordinada amb la xarxa de parcs, amb els objectius generals de donar a conèixer els valors naturals i culturals del PN, de posar en valor la figura de parc natural, de sensibilitzar sobre la fragilitat dels ecosistemes, de fomentar actituds participatives i comportaments respectuosos i compromesos amb la conservació, i d'utilitzar els equipaments i recursos del PN com a ferramenta per a la consecució dels objectius.

Aquest programa s'ha traduït en una sèrie de 'campanyes' de la xarxa de parcs que descriuran seguidament. A banda d'aquestes campanyes, el PN de la Serra de Mariola porta a terme el seu programa de promoció específic al llarg de l'any, amb activitats puntuals. En conjunt les dades de visites concertades seran tractades més avant a l'apartat d'*atenció al visitant* [veure apartat 6.4.].

Projecte del *parc natural del mes*

Es posa en marxa a mitjans de 2013 des de la DG del Medi Natural per a la xarxa de parcs naturals amb un calendari on cada mes tindrà el protagonisme un parc amb un ampli ventall d'activitats destinades al públic i, a més dels anteriors, amb els objectius específics de promocionar l'activitat econòmica de les 'empreses de la marca' i de la resta de l'oferta local, entre d'altres.

El PN de la Serra de Mariola va ser el *parc del mes de febrer*. Especialment durant el darrer trimestre de 2013, com es va explicar a aquella memòria, la feina va estar dirigida als aspectes relacionats amb programació, organització i coordinació dels esdeveniments: realització de propostes d'activitats, actes i accions de divulgació, reunions de coordinació internes i amb la coordinació d'ENP i el Gabinet de la CITMA, coordinació amb altres persones i entitats implicades... D'altra banda, la campanya portava aparellada una promoció de descomptes a establiments locals d'hostaleria i restauració per als participants, la qual cosa va comportar una tasca de difusió àmplia a empreses de les set poblacions del PN i de resolució de qüestions administratives.

El *parc del mes* va suposar un gran esforç de l'equip de promoció del PN, tant per a l'organització com per a la consecució de les activitats, i alhora va resultar un gran èxit des del punt de vista de la participació i de les seues expectatives. Es van realitzar tres activitats per setmana amb una programació per una banda temàtica i per altra ben repartida geogràficament per totes les poblacions del parc natural; així el primer cap de setmana es va dedicar a la fauna, el segon a la flora, el tercer al patrimoni cultural i el quart a aspectes més de caràcter social. Igualment, es va intentar diversificar les activitats quant a destinataris, amb algunes més recomanades a grups familiars, altres més 'de muntanya', i on van tindre cabuda també actes de caràcter més institucional i fins i tot tècnic (ex. projecte marca parcs).

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

Serra de Mariola Parc Natural del Mes			GENERALITAT VALENCIANA		parc natural de la serra de mariola	
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

- Presentació del parc del mes i inauguració d'una exposició itinerant sobre fotografia antiga de la serra amb tertúlia amb els més majors, a Bocairent.
- Ruta guiada a la capçalera del riu Vinalopó (ruta blava del PN) acompanyada d'una solta de crancs de riu i d'altres espècies faunístiques.
- Visita guiada a les instal·lacions del projecte de reintroducció del voltor comú a la Reserva de fauna del Canyet de les Pedreres de Sant Cristòfol.
- "Els sons nocturns de la natura", ruta interpretativa i identificació de rapinyaires nocturns.
- Conferència i eixida de camp al voltant de la flora del PN a Alfara a càrrec de Lluís Serra.
- Visita guiada a la Teixera d'Agres.
- Lliurament de plaques a les TouristInfo col·laboradores i presentació de la marca parcs naturals d'empreses certificades.
- El patrimoni arqueològic: visita guiada a les excavacions del jaciment del Cabeço de Mariola a càrrec de l'investigador Ignasi Grau.
- Visita guiada a les caves. Marxa de veterans (Centre Excursionista les Caves), activitat de la FEMECV.
- Mostra de la marca parcs naturals a l'Hotel Vila de Muro i presentació del projecte a empreses.
- Vol en "globus captiu" a l'àrea recreativa de la Font de Mariola i reposició popular de caràcter simbòlic d'un dels nouers.
- Marxa popular al Montcabrer amb inici des de diferents indrets.
- Activitats de repoblació al PN. Festa del "pi dels xiquets" a Agres.

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

Es va realitzar una intensa campanya de difusió aprofitant principalment la plataforma de la web i els propis mitjans de comunicació de la CITMA. Es van documentar totes les activitats amb la realització de fotografies i vídeos, amb la posterior tasca de informació als mitjans de comunicació. El *parc del mes* indirectament també va implicar la dinamització de la subscripció a les notícies de la web, i la col·laboració amb empreses de la marca, tot malgrat el gran esforç i les limitacions de recursos i personal. La participació va ser total ja que a les activitats amb places limitades, la inscripció es va tancar ben prompte i amb llargues llistes d'espera. Cal d'estacar l'elaboració de l'exposició que es detallarà al present document més endavant. Com a resum es poden citar 14 esdeveniments amb un miler de participants i la col·laboració d'alguns ajuntaments, clubs excursionistes locals, les empreses certificades i altres establiments.

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

Exposició “Mariola en la memòria, història i paisatge en blanc i negre”

S'inclou aquest punt en aquest apartat per la importància d'aquesta exposició com a acció de promoció. Com ja es va explicar a la darrera Memòria, aquesta exposició s'emmarca en el projecte de creació d'un arxiu de fotografia antiga de la serra de Mariola, i consta de 38 plafons de 70x50 centímetres amb un contingut gràfic molt interessant i divers. L'objectiu de l'exposició principal era el de recórrer tots els pobles de Mariola durant tot el 2014. Ja s'ha vist que es va fer servir l'acte inaugural del *parc del mes* per a la primera presentació en exclusiva. En aquest sentit cal dir que es va elaborar un calendari anual aprofitant els esdeveniments més significatius per a les diferents poblacions de Mariola, i també aprofitant les campanyes de la xarxa de parcs com es veurà a continuació, amb la qual cosa el PN va oferir l'exposició per períodes de dues quinzenes amb la col·laboració dels ajuntaments per a la cessió de sales, la divulgació o la realització de visites o d'activitats paral·leles.

D'aquesta manera l'exposició va visitar Bocairent al febrer, amb les festes de Sant Blai, Muro al març, a sol·licitud de l'Ajuntament aprofitant la celebració de les seues “Jornades per a la sostenibilitat” i amb l'organització de visites d'escolars, Banyeres al propi CI del PN aprofitant unes dates tant assenyalades en allò referent a les visites com la Setmana Santa, Alcoi després de les festes de Sant Jordi al Centre Cultural i al sovintejat Mercat de Sant Roc, Alfafara entre juliol i agost, i Agres entre agost i setembre aprofitant el gruix d'estiuejants, les festes d'estiu i les romeries, i Cocentaina entre octubre i novembre amb la important Fira de Tots Sants. Posteriorment l'exposició a restat a l'abast de centres educatius o altres ens que la sol·liciten ja al 2015.

Campanya Pasqua als parcs

Campanya de la Xarxa de parcs naturals, aprofitant aquestes significatives dates on els espais naturals són objectiu de visita i acullen una gran afluència de persones. Al disposar Mariola de centre de visitant es pretenia donat protagonisme al centre, i per tant realitzar activitats i compaginar l'atenció al visitant. A més, aquesta campanya també pretenia obrir la participació a les empreses de la *marca* de turisme de natura i dinamitzar els seus serveis.

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

Campanya del Dia Europeu dels Parcs

Campanya de la Xarxa de parcs naturals amb diferents activitats durant el mes de maig amb motiu del Dia Europeu del Parcs promogut per Europarc.

Altres

Paral·lelament a les campanyes conjuntes de la xarxa de parcs, divulgades amb planes web específiques i correus massius de la DG, dins del programa de promoció del PN cal destacar altres accions:

- Activitats amb motiu del Dia Mundial del Medi Ambient: a la primera setmana de juny, amb la participació dels parcs de Mariola i la Font Roja a la mostra organitzada per l'Ajuntament d'Alcoi el dia 5, i la divulgació del CI i les rutes del PN amb activitat de portes obertes, com en anteriors ocasions i amb la intenció de repetir-ho anualment.
- Col·laboració amb el PN del Carrascal de la Font Roja, parc del mes d'octubre: en allò referent a les tasques de disseny de cartells, divulgació, publicació al web, organització, activitat, etc.
- "Dia de la gent major": activitat celebrada per Sant Miquel, ja repetida anualment com a col·laboració amb el CE les Caves i els ajuntaments d'Agres i d'Alafara, i on els més majors d'aquests pobles gaudeixen d'una jornada de convivència a un dels paratges més emblemàtics i coneguts com el de *les caves*.
- El Pojecte Canyet, jornada de portes obertes 2014: com tots els anys amb motiu del Dia Mundial de les Aus i en col·laboració amb FAPAS-Alcoi. Cal

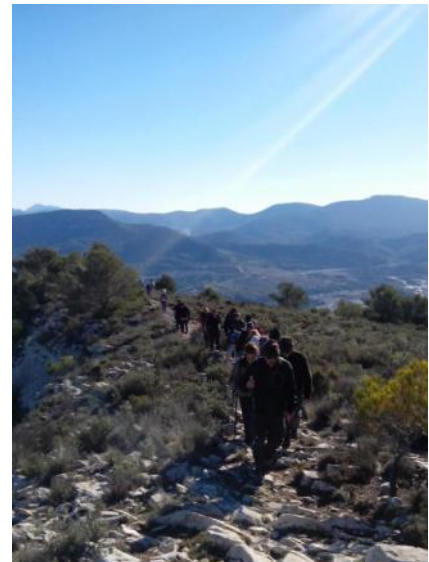
6. Planificació per a la integració en l'entorn social

destacar aquesta activitat no només per la gran demanda i participació, sinó també com a exemple de col·laboració i alhora de projecte reeixit tant des del vessant de la conservació i la gestió d'espècies i l'hàbitat com des del vessant de la participació activa i la repercussió social que té aparellada.

- Dia Internacional de les Muntanyes: accions integrades a la iniciativa welovemountains.org amb la participació activa del PN i organització d'excursió de germanor.
- Campanya *parcs naturals i cultura*, gener 2015: a finals de 2014 es prepara la propera companya de la xarxa de parcs que dóna el protagonisme al patrimoni cultural.

A banda d'altres grups concertats, es va participar a l'estiu a una jornada organitzada a Alfafara amb escoles musicals de la comarca amb l'exposició i un taller d'ambientadors naturals. La festa del pi dels xiquets va quedar integrada la *parc del mes*. També es va col·laborar en algunes repoblacions o *dies de l'arbre* a primers d'any (voluntaris particulars, Grup d'Amics de la Natura al mas de Llopis...).

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

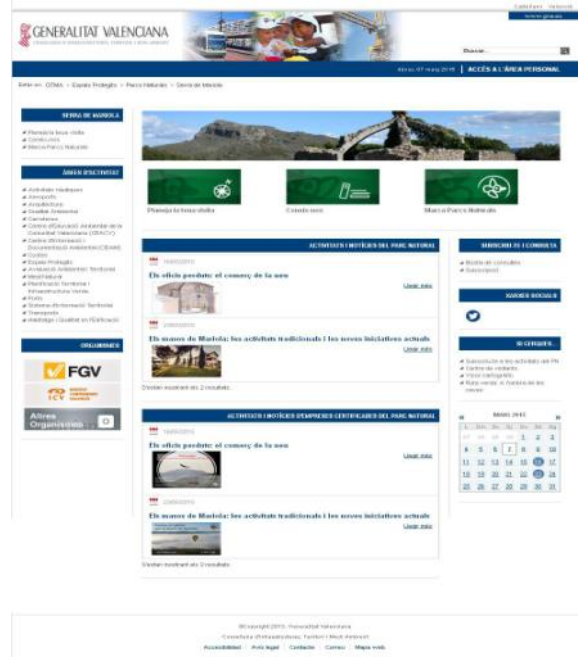
6.2. Programa de comunicació i divulgació

Manteniment i impuls de la plana web del PN

<http://parquesnaturales.gva.es> - La plana web oficial de la Xarxa d'Espais Naturals Protegits valenciana és el ferrament més important ara per a la divulgació en termes generals, densa tasca portada a terme per l'equip de promoció del parc. A mitjans d'any es va portar a terme una migració a una nova plataforma web de la GVA. Aquesta migració va suposar la modificació de l'estructura i la revisió d'alguns continguts. Igualment, aquest canvi suposa una diferència a l'hora de quantificar les sessions, visites o accessos a planes web, a partir d'un temps mínim d'accés. Segona Google Analytics en 2014 es quantifiquen 18.213 pàgines vistes amb un temps mínim d'un minut, corresponents a 5.257 entrades. Clarament els apartats més visitats de la web són els relacionats amb la visita al parc i les rutes, a més de la plana inicial on es detallen les notícies i els esdeveniments programats. En 2014 cal destacar l'impuls a les subscripcions a la llista de distribució de notícies d'activitats, que augmenten molt considerablement fins a quasi dos centenars, especialment a partir del 'parc del mes'.

Cal destacar a més el creixement de l'ús de les **xarxes socials** espacialment en allò referent a la divulgació de manera centralitzada de les campanyes de la Xarxa de parcs naturals.

D'altra banda també resulta oportú comentar que s'inicien una sèrie de gestions encaminades, encara que sense massa resultat, a la correcció i millora de la informació disponible a **Google Maps** sobre el PN i la ubicació del seu CI i l'oficina.

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

Publicacions

Allò més ressenyable és la revisió i elaboració de continguts per a la reedició d'un mapa-guia del parc amb textos i fotografies per a l'Institut Cartogràfic Valencià (ICV) amb la CITMA, que va ser publicat i distribuït per mitjà de la premsa com a suplement.

Projectes específics: 'birdwatching'

Aquest és un projecte de la DG (Vida Silvestre i Parcs) en col·laboració amb Turisme per a la divulgació de llocs per a la observació d'aus a espais naturals, amb la intenció d'elaborar un fulletmapa. Aquest PN va participar i es va elaborar una proposta amb fitxes de punts i rutes, amb informació detallada i gràfica, d'interès per a l'observació de determinades espècies en Mariola.

Mitjans de comunicació

Des del PN, segons els protocols establits pel gabinet de premsa de la CITMA, es redacten periòdicament algunes notes de premsa sobre diferents temes d'actualitat i d'interès. Paral·lelament, també des de l'oficina del PN, es realitza un recull continu de notícies de premsa, especialment digital, en relació amb el PN en sentit ampli per a l'elaboració d'un dossier de premsa anual.

Actes institucionals

Actes institucionals de la DG del Medi Natural: en termes generals, des de l'oficina del PN es presta el suport sempre que es requereisca a diferents actes institucionals amb la facilitació d'informació, material gràfic, etc. Cal destacar la visita al PN de la Directora General i altres representants a l'agost on es van presentar els treballs duts a terme en el marc del conveni amb La Caixa.

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

6.3. Voluntariat ambiental i gestió participada

El PN col·labora habitualment amb alguns centres excursionistes de les poblacions del parc, tant per a la coordinació d'algunes activitats i millora d'alguns equipaments com es vorà en avant, com per a la coordinació d'algunes tasques de **voluntariat** com en el cas del Centre Excursionista els Caves, que des de ja fa alguns anys inclou en la seua programació anual accions destinades a la restauració o a la millora ambiental d'alguns paratges. En aquest apartat, a banda del voluntariat de prevenció ja tractat al punt 3, es poden incloure també les accions dutes a terme pel Grup d'Amics de la Natura al mas de Llopis, com es completarà al següent apartat. D'altra banda en 2014 en va llençar una proposta en col·laboració amb l'IVAJ per a l'elaboració general d'un Programa de Voluntariat en Parcs Naturals. També es va elaborar una proposta per a la propera anualitat per a la Fundació Diagrama, en un programa d'inserció social de menors, que al PN de la Font Roja ja es realitza.

En altre sentit, a banda dels òrgans col·legiats com la Junta Rectora, els grups de treball o els voluntariats, hi ha altres modalitats de **participació en la gestió** de l'espai natural com la 'gestió responsable', portada a terme per titulars de drets sobre el territori, i la 'responsabilitat social corporativa' d'entitats compromeses, o la 'custòdia del territori', com a estratègia per a la conservació activa a llarg termini en mans privades. Al Parc Natural de la Serra de Mariola existeixen diversos exemples d'entitats privades que realitzen projectes de conservació, en diferents paratges, amb aquesta filosofia:

- Mas de Llopis: propietat de l'Aj. de Cocentaina, és l'associació ecologista Grup d'Amics de la Natura qui assumeix les funcions de conservació, gestió i ús públic des de la firma del conveni de custòdia en 2008. Com ja s'ha comentat realitzen diferents accions obertes a la participació (ex.: repoblacions) amb l'ajuda del personal Parc Natural.
- Projecte Canyet i reserva de fauna de les Pedreres: responsabilitat de l'associació FAPAS-Alcoi, ja coneguda, a la MUP de Sant Cristòfol (de l'Aj. d'Alcoi), en primer lloc per mitjà d'un conveni i posteriorment amb declaració de la Reserva de Fauna (2005). A més té també un acord de custòdia amb el propietari del mas del Bunyolero, al barranc del Cint, i un conveni amb Arrels, Gestió i Promoció del Medi, per a l'explotació de l'ús didàctic a la reserva.
- Finca Buixcarró: extensa propietat amb un alt valor ecològic i paisatgístic, gestionada des de 2003 per la Fundació de la Comunitat Valenciana Victoria Laporta Carbonell, creada amb l'objectiu de fomentar la conservació de l'entorn i de promoure actuacions encaminades a la posada en valor i la restauració del paisatge. Des de 2010 és també Reserva de Fauna destinada als amfibis i a les rapinyaires forestals.
- També es pot considerar en aquest apartat el mas de Prats, propietat de la Diputació d'Alacant, qui duu a terme diferents accions, en particular de gestió forestal.

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

6.4. Planificació i gestió de l'ús públic

6.4.1. Equipaments i senyalització

Equipaments d'acollida i informació

El **Centre d'interpretació del PN**, ubicat al mas d'Ull de Canals, és el punt de referència destinat a complir els serveis de recepció, informació i interpretació de tot allò relacionat amb l'espai natural protegit i facilitar orientació per a la visita mitjançant l'oferta d'ús públic, i de promoció i desenvolupament d'activitats i serveis. La informació es facilita amb l'atenció personalitzada i amb l'exposició interpretativa permanent. També es gestiona la sala multiusos com a recurs a disposició d'entitats per a reunions o activitats.

El Centre alberga l'**oficina** del PN, des d'on es realitzen les tasques administratives i de gestió, els serveis d'atenció, assessorament i determinats tràmits administratius..., destinats a altres ens, propietaris i a la població local en general.

Equipaments de suport o allotjament

Els **refugis forestals**, dependents de cada secció forestal territorial de la CITMA, són estructures amb sostre per a donar recer i permetre la pernoctació. Els dos refugis forestals ubicats a Agres continuen clausurats des de ja fa uns anys.

Les **zones d'acampada**, també dependents de cadascuna de les seccions forestals, són espais habilitats per a la instal·lació de tendes de campanya per breus períodes. En l'àmbit del PORN de Mariola n'existeixen dues, la de la Font de Mariola a Bocairent i la del Refugi Zamorano a Agres. Cal dir que en aquest anualitat la de la Font de Mariola a restat clausurada, si es té constància de l'ús esporàdic autoritzat a la d'Agres amb poc més de dos centenars de persones en 2014 en total.

Equipaments recreatius

Les **àrees recreatives** definides pel PORN són: la del Santuari de la Mare de Déu d'Agres (Agres), la de la Font del Molí Mató (Agres), la de la Font del Tarragó (Alfara), la del Preventori (Alcoi), la de la Font de Mariola (Bocairent), la de l'Ermita de Santa Bàrbara (Cocentaina), la de l'Ermita de Sant Cristòfol (Cocentaina), i a més l'establiment privat del càmping de Mariola (Bocairent), el Refugi les Foietes (Cocentaina) d'ús privatiu del CEC, i la de la Querola (Muro) que no ha sigut mai dotada i roman sense cap ús. Existeixen altres punts al PN on hi ha activitat de lleure, com **berenadors** amb taules i bancs, que no formen part dels indrets recreatius públics o d'ús públic gestionats per la CITMA o ajuntaments (ex.: Huit Pilettes, ermita de Sant Jaume, font de Serelles...). Igualment passa amb alguns punts utilitzats com a **miradors** (ex.: castell de Cocentaina).

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

Cal dir que quasi durant tot l'any el departament de Senda Verda ha continuat sense dotació de personal.

Rutes i senders

Encara que formen part dels equipaments recreatius mereixen una atenció especial ja que al PN es disposa d'una xarxa molt completa i requereix d'una bona part de l'esforç destinat a la gestió de l'UP.

Les **rutes dels parcs naturals**, amb senyalització pròpia i regulades pel marc normatiu específic d'espais naturals protegits, tenen un finalitat relacionada directament amb el programa d'atenció al visitant.

Els **senders homologats**, regulats per la normativa sectorial i sotmesos a una tramitació administrativa i federativa, estan promoguts principalment per ajuntaments o centres excursionistes, a banda dels senders GR, que són responsabilitat de la CITMA. Cal recordar que, com va quedar ja patent des d'un principi al grup de treball de senders i senderisme, que la xarxa de sendes a Mariola és ja molt extensa i, a banda d'alguna antiga proposta a Bocairent, no es considera oportú augmentar-la amb nous senders més que.

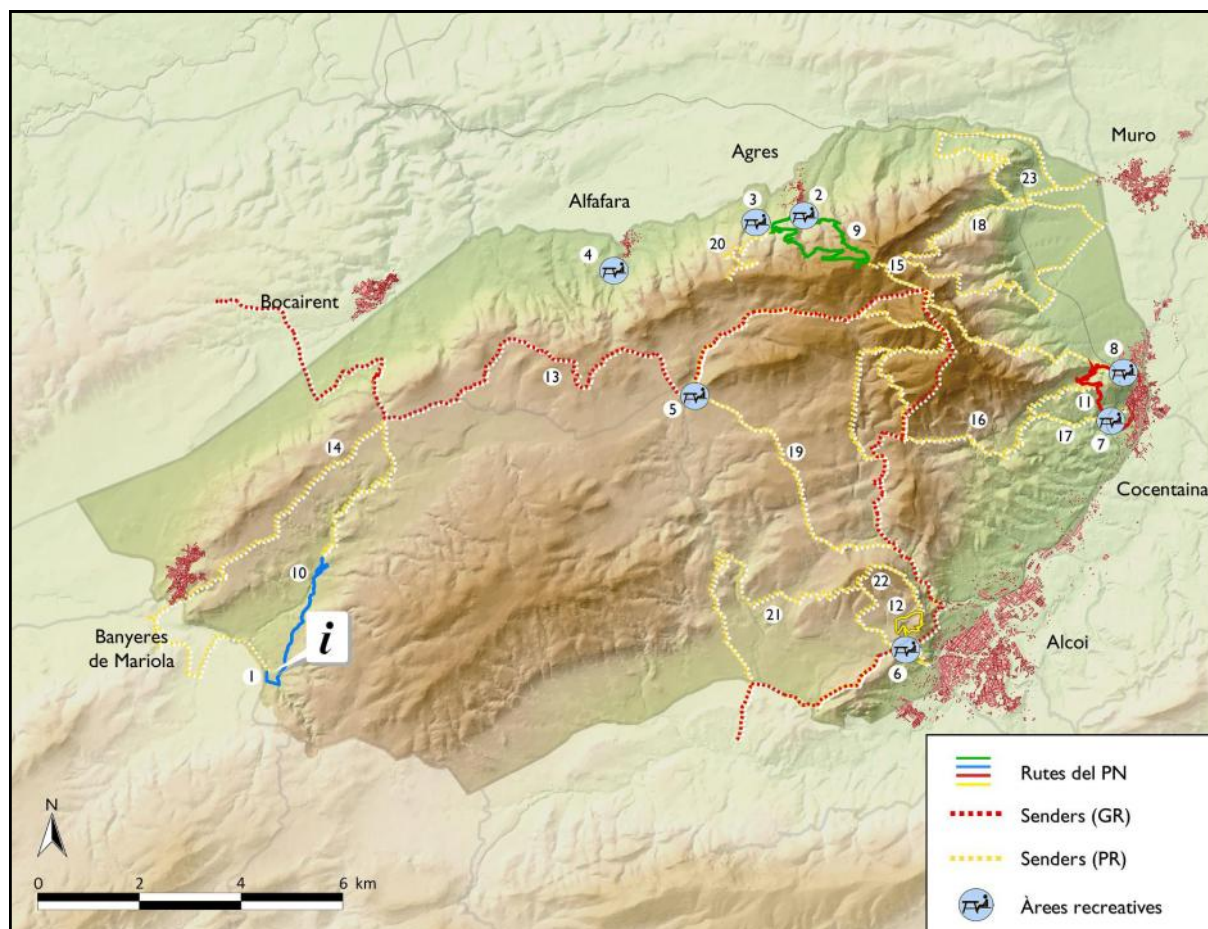
El PN realitza un seguiment periòdic de l'estat de les seues rutes i alguns senders com a col·laboració amb les entitats promotores responsables del manteniment i la senyalització dels seus senders, com els centres excursionistes locals. Com a treballs en 2014 es pot destacar l'eliminació de pins cremats i l'adequació del tram de la proposta de modificació del GR7 ja esmentada a darreres memòries, entre les casetes de Vilaplana i el coll d'En Sabata. D'altra banda cal assenyalar els contactes mantinguts amb l'Ajuntament de Bocairent per valorar la senyalització d'un nou equipament de ruta d'accés a la serra des de la població, descartada l'opció de ruta del PN i més convenient com a sender homologat, es va facilitar informació sobre el procediment en el seu cas.

Senyalització

En aquest apartat només cal recordar la col·locació d'alguns senyals a carreteres perifèriques [veure darrera *Memòria*]. A més, puntualment es col·loquen alguns cartells informatius de diversa índole, permanents o de caràcter temporal, propis i retolats en fusta, per a millorar la senyalització a determinats punts d'interés.

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

EQUIPAMENTS D'ACOLLIDA I INFORMACIÓ

- 1 Centre d'Interpretació del Parc Natural

EQUIPAMENTS RECREATIUS

Àrees recreatives (públiques i habilitades)

- 2 El Convent (Agres)
- 3 Font del Molí Mató o Montblanc (Agres)
- 4 Font del Tarragó (Alfara)
- 5 Font de Mariola (Bocairent)
- 6 El Preventori (Alcoi)
- 7 Ermita de Santa Bàrbera (Cocentaina)
- 8 Ermita de Sant Cristòfol (Cocentaina)

RUTES I SENDERS

Rutes del Parc Natural

- 9 Ruta verda: "A l'ombra de les caves. Itinerari per

l'Ombria de Mariola"

- 10 Ruta blava: "Camí d'aigües. Itinerari per la capçalera del Vinalopó"

- 11 Ruta roja: "Una cita amb la història. Itinerari per terres del Comtat"

- 12 Ruta groga: "Miradors de solana. Itinerari a la creu de Sant Cristòfol"

Senders homologats o en vies d'homologació

13 GR-7	19 PR-CV 57
14 PR-CV 4	20 PR-CV 104
15 PR-CV 27	21 PR-CV 133
16 PR-CV 37	22 PR-CV 133.1
17 PR-CV 37.1	23 PR-CV 277
18 PR-CV 56	

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

6.4.2. Correcció d'impactes derivats de l'ús públic i seguretat del visitant

Les mesures que s'emprenen de manera contínua o en les èpoques de major incidència, encara que la majoria ja són comentades en els diferents apartats del present document, habitualment són algunes com aquestes: eliminació dissuasòria de travesses, correcció de fenòmens erosius, campanyes informatives (ex.: bolets), regulació dels accessos, subministrament de llenya a punts habilitats, control de punts d'abocaments de residus en dates festives assenyalades... Com a mesures més concretes referents a correcció d'impactes i a la seguretat del visitant, es poden comentar les següents:

- Control i regulació d'accessos motoritzats, especialment a la capçalera del riu Vinalopó, qüestió que es tractarà més avant, encara que cal destacar l'incident produït el dilluns de Pasqua amb l'incendi d'un vehicle estacionat a les immediacions de la Fàbrica de Blanes amb la consegüent alerta que es va suscitar.
- Control i seguiment de grups organitzats i divulgació de bones pràctiques. Realització de suggeriments i seguiment de la previsió de fenòmens meteorològics.
- Senyalització d'usos i aprofitaments (ex.: col·laboració de societats de caçadors).

6.4.3. Programa de regulació d'activitats

La regulació de les activitats d'UP és un dels treballs clau al PN, ja que hi ha una demanda social molt gran i resulta necessari prendre les mesures adequades per a compatibilitzar aquestes activitats entre elles i amb la conservació dels valors naturals.

La regulació de les activitats ha d'implicar la participació de les parts afectades. L'equip del PN sempre ha buscat des del primer moment establir una col·laboració estreta amb col·lectius locals concrets, i com ja s'ha detallat en anteriors memòries s'han marcat les línies principals de treball.

Regulació de marxes autoguiades i altres activitats d'UP en grups organitzats: des del PN es realitza una important tasca divulgadora de la normativa específica pel que fa a la realització de marxes en grups organitzats, ja que es considera molt important amb un fonament definit tant per les necessitats de fonts d'informació estadística, com per motius de seguretat davant possibles accidents, incendis o qualsevol altre incident, per a la correcta gestió d'equipaments d'ús públic, per a la compatibilització amb altres usos com la caça, la realització dels treballs silvícoles..., o per a un ús responsable davant l'afecció a espècies protegides en llocs i moments determinats.

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

Regulació del vol lliure: que continua amb el mateix procediment i coordinació creats ja fa moltes anualitats, basat en el control dels accessos a les dues zones d'envol definides a la normativa específica.

Regulació de l'escalada al barranc del Cint: també segueix allò establert ja fa un temps, amb la col·laboració de FAPAS-Alcoi, i la mateixa senyalització d'anys enrere.

Regulació de l'accés motoritzat en camins i pistes forestals: que segueix sent una de les regulacions en què més insistència s'ha fet i amb la qual més esforç de treball es requereix per a la seua consecució per part del personal del PN. Es realitza a partir de tancaments senyalitzats, permeables per a vianants, ciclistes, ramats o genets. Es limita el pas de vehicles a tot aquell qui no dispose de drets de titularitat, usdefruit, servitud o autorització d'ús o aprofitament, tot això en compliment de la normativa sectorial i específica d'aplicació, a més de mantindre les pistes en bon estat per a l'accés de mitjans d'emergències. En tots els casos la regulació de l'accés d'una pista forestal ve acompanyada de l'obtenció de permisos si s'escau, la comunicació a tots els afectats i la gestió de l'obertura del tancament com siga procedent.

En 2014 s'ha continuat amb l'esforç per a una regulació més efectiva, i alhora necessària com s'ha vist amb algun incident i s'ha justificat des de temps enrere, al cas ja molt conegut de la problemàtica derivada de l'ús públic i de l'accés motoritzat a la pista de la capçalera del riu Vinalopó i adjacents amb la col·locació de senyals de trànsit. Es considera necessària la col·laboració de particulars i titulars de terrenys.

Sistema de regulació i servei públic per a l'accés particular per pistes forestals d'interés: també en relació amb l'apartat anterior i com s'ha explicat en les successives memòries de gestió, la regulació de l'accés motoritzat ha portat des de l'inici aparellat un sistema d'autoritzacions per tal de compatibilitzar aquesta regulació amb la possibilitat d'accés motoritzat particular a alguns paratges d'interés amb diferents motivacions, tot això concebut com un servei públic amb una sèrie de condicionats establits i un calendari anual amb períodes d'atur del servei. Igualment en aquest sentit, es considera fonamental la col·laboració dels cossos competents en vigilància i control. Des del PN es divulga aquesta regulació per al seu ús responsable.

En 2014 s'han duplicat les autoritzacions (total anual = 145); açò s'entén a partir de l'esforç realitzat envers la pista del Vinalopó i derivat de l'autorització de nombrosos propietaris. Quant a les sol·licituds habituals d'accés particular per a la visita, se sol denotar un major nombre de sol·licituds a la primavera i a la tardor.

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

Regulació del ciclisme de muntanya (BTT): també en compliment d'allò establert a la normativa, es continua amb la tasca informadora en aquest sentit. Cal destacar que aquesta activitat, igual que la carrera per muntanya, està experimentant en els darrers anys un creixement molt considerable i es requereix ja de mecanismes de regulació efectius i de molt esforç destinat a la informació per a un ús responsable. Puntualment cal destacar l'atenció facilitada a alguna empresa o particular encarregat d'organització de rutes com a oferta d'oci, com a col·laboració i per al suggeriment i el disseny de diferents opcions compatibles.

Esdeveniments esportius: encara que les tramitacions administratives segueixen el procediment formal i adreçat a las direccions territorials, el PN pretén puntualment seguir assessorant i col·laborant amb les entitats organitzadores. Moltes d'aquestes activitats esportives compten amb una certa tradició, però també hi ha altres de noves que ja tenen un caràcter periòdic i algunes són ja molt rellevants. A continuació es detallen les activitats esportives de les quals el PN en té constància en 2014; no s'inclouen en aquest llistat altres esdeveniments no autoritzats per la pròpia CITMA i altres administracions, o dels quals no s'haja tingut constància (cal cridar l'atenció en què en molts casos el nombre de participants va en augment per carrera any rere any):

Data	Activitat	Descripció	Promotor	Núm.
9 de març	III Pujada al Castell de Cocentaina	Carrera pedestre de muntanya	SOCA-RUN	300
23 de març	VII Pujada a la Peña del Frare	Carrera pedestre de muntanya	Club d'Atletisme Les Llebres	400
23 de març	Duatló Banyeres 90.0	Carrera competitiva de duatló (modalitat en BTT fora del PN)	A300w i Club Triatló Banyeres	300 (sense informació directa al PN)
26 d'abril	II Trail Solidari Ciutat d'Alcoi	Carrera pedestre de muntanya	Club Atletisme Alcoi i Aj. d'Alcoi	600
25 de maig	XV Pujada al Montcabrer (Xitxarra Trail)	Carrera pedestre de muntanya	Centre Excursionista d'Alcoi	400
I de juny	II Carrera de Muntanya Banyeres de M. (Xitx. Trail)	Carrera pedestre de muntanya	CD Trivici Team	500
29 de juny	I Trimuro Trail (Xitxarra Trail)	Carrera pedestre de muntanya	Club Triatló Trimuro	fora del PN
7 de setembre	III Trail&Climb Fira de Tots Sants (Xitxarra Trail)	Carrera pedestre de muntanya	Trail&Climb, Aj. de Cocentaina	400
26 de octubre	I Carrera de Muntanya Bocairent (Xitxarra Trail)	Carrera pedestre de muntanya	Club Atlet., CEB, Aj. de Bocairent	400
9 de novembre	I Trail Les Caves, Agres (Xitxarra Trail)	Carrera pedestre de muntanya	CE Les Caves	300

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

6.4.4. Programa d'atenció al visitant

El Centre d'Informació del Parc Natural de la Serra de Mariola compleix la funció d'informar i també de sensibilitzar al visitant sobre els valors naturals i culturals més ressenyables d'aquest ENP i sobre la seua oferta d'ús públic. El destinatari és qualsevol persona que hi acudisca (en horari d'atenció, des de l'abril de dilluns a diumenge) amb qualsevol motivació, i que majoritàriament — grups familiars, jubilats, joves; excursionistes, turistes...— sol·liciten informació sobre rutes, àrees recreatives, altres infraestructures públiques, pobles, allotjaments, oferta de restauració, usos, normativa i recomanacions, flora i fauna..., o la pròpia visita a l'exposició. Com a objectius, les tasques bàsiques dutes a terme en allò referent a l'atenció al visitant són: fer arribar al visitant la informació general bàsica del parc ja siga amb el lliurament de fullets o bé directament de manera verbal, fer arribar als visitants la informació específica d'interés demandada, atendre incidències, arreplegar dades estadístiques de visitants...

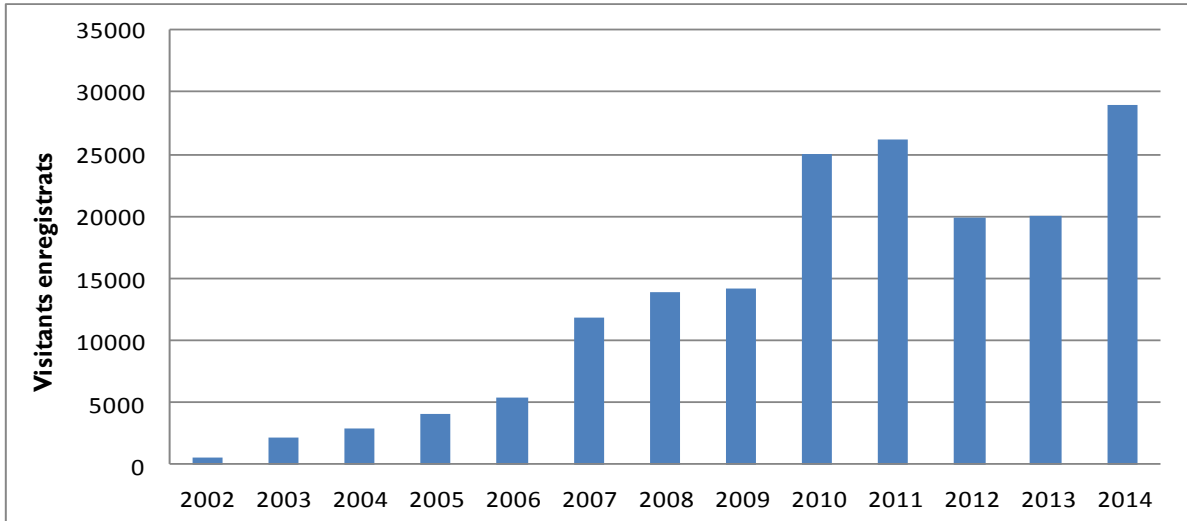
Afluència de visitants

En 2014 s'han enregistrat des del CI i oficina del PN un total de **28.951** visitants. Aquests visitants corresponen exclusivament a les tipologies de visites que són controlades des de l'oficina del PN, i no s'inclouen altres dades com p. ex. d'allotjaments o població resident:

- *Visita informada*: atesa directament des del CI del PN i pel personal del PN, s'enregistra en funció de l'edat i la motivació.
- *Visita concertada*: amb atenció exclusiva de l'equip del PN per a la realització d'activitats organitzades amb les directrius i els objectius establits als diferents programes.
- *Visita autoritzada*: realitzada per grups que visiten la serra de manera autoguiada o realitzen qualsevol activitat d'UP, i que n'informen al PN d'acord amb la normativa específica (encara que hi ha d'altres que no aconsegueixen aquesta regulació).
- *Visita estimada lliure*: aquella recollida de manera no sistemàtica pel personal del PN per observació directa durant les seues tasques i que es consideren significatives, disseminades i realitzades a determinats punts d'interés del PN (àrees recreatives, senders...). No s'inclouen visites estimades en sentit estricte per un càlcul o aproximació.

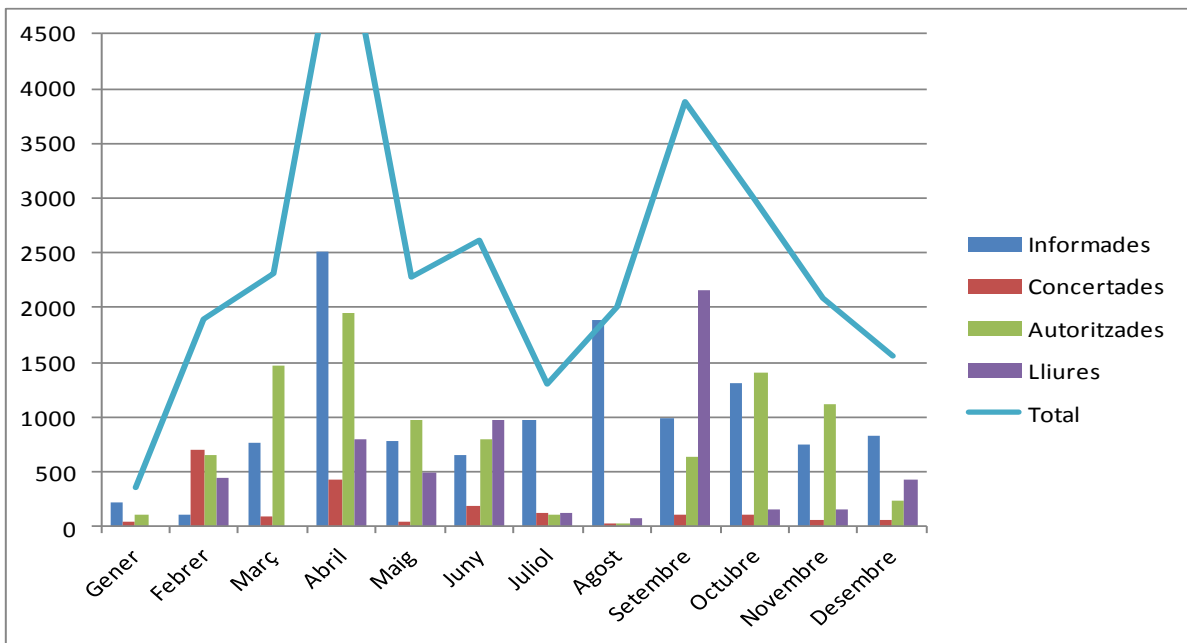
Cal destacar que no es pot disposar d'un càlcul real de les visites que acudeixen diàriament al PN, donada l'extensió i la complexa realitat física i social que compon la serra. També cal assenyalar també les dificultats a l'hora d'obtindre dades i les limitacions per a la participació en determinats esdeveniments per part del PN per les limitacions de personal. Aquestes dades no poden considerar-se mai definitives:

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

Total	573	2.173	2.966	4.049	5.410	11.792	13.956	14.142	25.035	26.242	19.841	20.032	28.951
-------	-----	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Evolució anual del nombre de visitants enregistrats

Informades	Concertades	Autoritzades	Lliures
11.738	1.957	9.447	5.809

Afluència de visites per tipologia i per mes

6. Planificació per a la integració en l'entorn social

En termes generals es pot afirmar que les dades clarament mantenen la mateixa tendència des de fa uns anys, tan estacional com per tipologia.

Cal destacar les visites concertades, a més un augment d'autoritades segurament derivat de la tasca divulgativa del PN en relació al compliment de la normativa i on s'inclouen les activitats esportives, i també un important volum de visites informades a l'estiu i la resta de períodes de vacances. Aquest fet ja es va observar fa alguna anualitat, i es conclou que té relació amb la motivació de grups familiars i en general, dirigida a la realització de visites o eixides al camp d'un dia, de lleure, a destinacions properes i amb una baixa despesa econòmica. Es relaciona açò majoritàriament amb la capçalera del riu Vinalopó, amb accés dels del CI del PN (i amb la consegüent problemàtica derivada de la pressió de l'UP ací, ja comentada en diferents ocasions).

Punts d'informació col·laboradors (PIC)

Com s'ha comentat en les successives memòries i en relació a aquest protocol de col·laboració entre Turisme i la xarxa d'ENP, el PN compta amb 10 PIC acreditats, on es troben totes les oficines de turisme (TuristInfo) existents a l'àmbit d'influència del parc.

En 2014, a banda de la relació i coordinació habitual, i l'intercanvi d'informació i difusió d'activitats, cal destacar l'acte de lliurament de les plaques acreditatives aprofitant el 'parc del mes' també en una jornada de formació als tècnics de turisme sobre la 'marca parcs naturals'.

7. Programa de desenvolupament socioeconòmic

7. Programa de desenvolupament socioeconòmic

7.1. Marca Parcs Naturals

L'any 2014, a nivell de tota la xarxa de parcs, es dona continuïtat a les certificacions i s'arriba a 96 empreses certificades (7 de productes artesans, 43 de producte natural i 46 de turisme de natura). Amb alguns canvis a Mariola hi ha 6 de producte natural i 4 de turisme de natura (+Qi, Hotel Vila de Muro, Arrels gestió i promoció del medi, Almazara La Alquería, Guilella Agrícola, Mel de Bocairent, Oliferre, Frutas y Verduras Sanz Hermanos, Vivers la Canaleta, TotGlobo).

De les accions realitzades en l'àmbit de la marca en el conjunt de la xarxa de parcs cal destacar el "III lliurament de plaques de compromís a les empreses certificades", i sobretot la "III mostra de productes de la marca" celebrada al Mercat Central de València a l'octubre. També es van realitzar algunes de les accions formatives que estan obligades a realitzar les empreses de turisme de natura.

7.2. Ajudes i subvencions

A continuació s'enuncien les ajudes i subvencions que es consideren d'interés en matèria de medi ambient, turisme o agricultura i ramaderia, publicades en 2014 (concessió d'ajudes en cursiva):

- Resolució de 28 de novembre de 2014, del president de l'Agència Valenciana del Turisme, per la qual es convoquen les ajudes 2015 de l'Agència dirigides a les entitats locals de la Comunitat Valenciana
- Ordre 24/2013, de 30 de desembre, de la Conselleria de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua, per la qual s'aproven les ajudes per a l'aplicació de la mesura d'inversió del programa de suport 2014-2018 al sector vitivinícola espanyol a la Comunitat Valenciana
- Resolució de 29 d'abril de 2014, del director de l'Agència Valenciana de Foment i Garantia Agrària, per la qual es convoquen per a l'exercici 2014 les ajudes per a millorar les condicions de producció i comercialització de mel a la Comunitat Valenciana
- Ordre 6/2014, de 9 de maig, de la Conselleria de Governació i Justícia, per la qual es convoquen i s'aproven les bases reguladores de la subvenció destinada al voluntariat ambiental en prevenció d'incendis forestals per a l'exercici 2014
Resolució de 25 d'agost de 2014, de la Conselleria de Governació i Justícia, per la qual es resol la convocatòria d'ajudes destinades a la realització d'activitats de voluntariat ambiental en matèria de prevenció d'incendis forestals, per a l'exercici 2014
- *Resolució de 19 de juliol de 2014, de la Direcció General del Medi Natural, per la qual es concedixen ajudes per a la posada en valor de la biomassa forestal en terrenys forestals de la Comunitat Valenciana corresponents a la convocatòria 2013*

7. Programa de desenvolupament socioeconòmic

- Resolució de 29 de juliol de 2014, del conseller de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua, per la qual es convoquen les ajudes al sector apícola a la Comunitat Valenciana per a fomentar el manteniment de la seua activitat durant l'exercici 2014
- Ordre 27/2014, de 30 de juliol, de la Conselleria d'Economia, Indústria, Turisme i Ocupació, per la qual es convoquen subvencions destinades a la contractació de persones desocupades en el programa d'ocupació pública d'interés general i social per a la realització d'actuacions en el medi natural de municipis de zones d'interior, per a l'exercici 2014
- Ordre 15/2014, de 20 d'octubre, de la Conselleria de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua, per la qual s'aproven les bases reguladores de les subvencions destinades al foment de races autòctones en perill d'extinció i es convoquen per a l'exercici 2014

7.3. Col·laboracions per al desenvolupament local

La figura de PN ha de repercutir en la qualitat de vida dels habitants i ha de contribuir a la dinamització dels municipis que l'integren per mitjà d'un aprofitament sostenible i de la conservació de les activitats tradicionals amb un elevat potencial. Com ocorre amb altres programes, les accions referents a aquest apartat es realitzen sempre de manera transversal, en qualsevol cas es poden citar algunes qüestions:

- Col·laboració en activitats de tercers i voluntariats ambientals.
- Col·laboració amb els centres educatius de l'àmbit d'influència del PN. Realització d'activitats populars.
- Col·laboració dins del projecte Marca parcs Naturals de la Comunitat Valenciana.
- Assessorament a propietaris o a responsables d'ens locals per a la consecució de projectes diversos.
- Gestió envers la millora de la xarxa de senders com a recurs de dinamització, amb usuaris i ens locals.
- Ajuda en el desenvolupament de les activitats d'allotjaments o d'empreses turístiques, o de gestió i treballs sobre el medi o d'altra naturalesa (ex. produccions audiovisuals).
- Celebració d'actes institucionals i campanyes públiques de promoció i posada en valor.
- Informació a administracions, col·lectius o particulars sobre disposicions i ajudes d'interés, o sobre procediments administratius.

8. Direcció i organització general

8. Direcció i organització general

Gestió administrativa en l'àmbit del PORN i del PRUG

- Celebració ocasional de reunions de coordinació del personal del PN.
- Registre de comunicacions internes i externes, entrades i eixides i documentació admin.
- Elaboració de procediments de caràcter intern i d'organització i oferiment del servei públic.
- Registre a través del portal col·laboratiu intern de la xarxa de parcs naturals, de totes les dades referents a visites, projectes, incidències, reunions, etc.
- Revisió contínua de publicacions oficials (DOCV, BOE...) i de premsa.
- Recolzament al responsable de la dinamització del PN en la redacció d'escrius i esborranys de diversa temàtica, resolució de peticions, resposta a qüestionaris de tercers, fitxes internes de la DG, documents de projectes i gestió de l'ús públic.
- Recolzament tècnic i administratiu al personal adscrit als diferents departaments de l'administració autonòmica i en especial als serveis territorials i al Servei de Gestió d'ENP.

A nivell organitzatiu el PN de la Serra de Mariola amb el PN del Carrascal de la Font Roja, i els paisatges protegits del Serpis, la Solanadel Benicadell (i també de les Serres del Maigó i el Sit) conformen l'anomenada *unitat de gestió* Mariola-Font Roja. Degut a la reducció de personal, en ocasions es realitza treball dirigit al PN de la Font Roja (ex. manteniment del web, activitats o atenció als visitants al centre) o d'algun paisatge protegit.

Assessorament als agents socials implicats en la gestió i a particulars

La informació als agents locals sobre les estratègies, les actuacions, les activitats i els serveis del parc és una part fonamental en la seua gestió. En concret fins ara han sigut molt habituals les consultes relacionades amb els equipaments d'UP, gestió i problemàtiques a l'àmbit del parc, els usos i aprofitaments compatibles i no compatibles (normativa específica), la zonificació, les diferents tramitacions administratives i altres procediments de regulació d'activitats, ajudes i subvencions, o l'oferta de productes i serveis en el context socioeconòmic del PN.

Resolució de consultes i gestió de queixes i suggeriments

El volum de consultes en Mariola ha sigut molt elevat als darrers anys. La resolució de consultes es concep des del PN com un servei bàsic i fonamental per a la satisfacció tant d'usuaris com de la població local, mitjançant l'atenció directa, la bústia de la web, el contacte telefònic o principalment el correu electrònic. De la mateixa manera s'atenen les queixes o els suggeriments, per mitjà dels procediments establits.

8. Direcció i organització general

Inspecció i control: denúncies i sancions

Les labors de vigilància, control i seguiment són realitzades pels agents mediambientals de les comarques, a més de la resta d'agents de l'autoritat competents. El Servei d'Inspecció Mediambiental de la CITMA és el responsable de la tramitació de denúncies i de la incoació d'expedients sancionadors per aquest via administrativa, on es podrà adreçar tot aquell qui, d'acord amb la normativa referent al dret d'accés a la informació existent i de la normativa penal, processal i administrativa, desitge obtindre dades addicionals sobre expedients concrets.

Planificació i gestió

En relació a la gestió i les accions dutes a terme pel personal de manteniment, periòdicament es realitzen reunions de planificació dels treballs i dels projectes amb el responsable de la dinamització, els tècnics del Servei, coordinació de Vaersa, agent mediambiental i tècnic comarcal, etc. En relació a la gestió en sentit ampli i l'oficina també es realitzen reunions puntuals de caràcter intern. Quant a la planificació en l'àmbit territorial només es pot destacar algunes gestions en referència a la caça a terrenys de la MUP del mas de Galbis, que no formen part de cap vedat i es troben lliures a l'interior del parc, cas on la normativa específica no permet la caça.

Relacions amb altres organismes

- Altres Conselleries: Governació, competent en matèria de prevenció i d'extinció d'incendis forestals; Benestar Social, per a la realització d'accions amb la Fund. Diagrama; Turisme, amb la coordinació amb els PIC i la difusió d'activitats. Cal assenyalar l'organització conjunta entre la DG de Medi Natural i la DG de Turisme del I Congrés de Turisme de Natura.
- Col·laboració amb ajuntaments: Aj. d'Alcoi, amb tractaments de la vegetació i manteniment d'àrees recreatives i la cessió al PN de maquinària; Aj. de Cocentaina, Aj. d'Agres...
- Altres administracions: Diput. d'Alacant i Diput. de València, manteniment de carreteres.
- Col·laboració amb universitats: diverses universitats valencianes i altres, amb la col·laboració en la realització de projectes d'investigació.
- Cossos de seguretat i mitjans d'emergències: des del PN es pretén comptar amb l'ajuda dels cossos de seguretat en la vigilància, el control i el seguiment dels usos, igualment des del PN es pretén facilitar tot el recolzament oportú als mitjans d'emergències. A més al PN col·labora amb els agents mediambientals de la zona amb l'atenció a alumnes en pràctiques.
- Col·laboració amb altres entitats: FAPAS-Alcoi amb el Projecte Canyet i la Reserva de Fauna de les Pedreres; Fundació Llar de Mariola amb l'alberg Ull de Canals i el seu entorn; Fundació Victoria Laporta Carbonell qui gestiona la finca Buixcarró.

9. Previsió econòmica

9. Previsió econòmica

En aquesta ocasió es presenta exclusivament la previsió econòmica realitzada inicialment per a 2014:

TIPUS D'ACTUACIÓ	DETALL	PRESSUPOST	TOTALS
MANTENIMENT CONSERVACIÓ	Conservació i manteniment de l'espai natural	101.297,42 €	929.871,49 €
	Pla de vigilància contra incendis	391.413,59 €	
	Manteniment de pistes forestals	427.738,47 €	
	Brigades de biodiversitat	9.422,01 €	
ÚS PÚBLIC	Promoció, investigació i treballs tècnics del PN	53.702,97 €	53.702,97 €
PROJECTES SINGULARS	Millora paisatgística i regeneració de masses forestals al mas de Galbis (Conveni La Caixa)	40.000,00 €	45.000,00 €
	Assistència tècnica per a la redacció de projecte, control, vigilància i coordinació de seguretat i salut en l'execució de les obres (Conveni La Caixa)	5.000,00 €	
TOTAL			1.028.574,46 €

